

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre . . . 6 korona.
Egyes szám ára 4 fillér.

MEGJELENIK HETENKENT EGYSZER:
szombaton és egyes rendkívüli alkalmakkor.

A VÁROS

SZERKESZTŐSÉG:
Városi közéletért (városház,
földszint 7. sz. Ide küldendők
a kéziratok.

KIADÓHIVATAL:
Városi könyvnyomda-vállalat
irodája. Ide küldendők
az előfizetési díjak és hirdetések.

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Főszerkesztő: VECSEY IMRE. ♦♦ Felelős szerkesztő: KONCZ ÁKOS.

Kiadótulajdonos: A VÁROSI KÖNYVNYOMDA-VÁLLALAT.

Miniszteri rendeletek.

111,168
IX/3. 1908. sz.

Kereskedelmiügyi m. kir. miniszter.

Kereskedelemügyi m. kir. miniszternek 1908. évi 111,168. számú rendelete a bort, söröt, valamint egyéb szeszes italokat tartalmazó hordók forgalomba hozatala tárgyában.

A mértékekről, ezek használatáról és ellenőrzéséről szóló 1907. évi V. t.-c. 24. §-a szerint bort, söröt vagy egyéb szeszes italokat tartalmazó hordók csak akkor horhatók forgalomba, ha azokon az űrtartalom és az 1908. évi 107,230. számú rendelet 62. §-a értelmében a bélyegből megállapíthatólag az 1907. évi V. t.-c. életbelépte, vagyis 1909. évi január hó 12-ike után jelzett hordóknál egyszerűs mind az illető hordóknak üres állapotban való sulya törvényes mértékben megjelöltetett.

Minden bort, söröt vagy egyéb szeszes italt tartalmazó hordó, amely közforgalmu vasut- vagy hajóállomáson faladásra kerül, forgalomba hozottanak, ez alapon jelzésre kötelezettnek tekintendő s a szállításra felvételből kizárandó, hacsak a feladó az alábbiakban előírt módon nem igazolja azt, hogy az illető hordóknak tartalmazott szeszes ital saját házi fogyasztására van szánva.

Nehogy az 1907. évi V. törvénycikk 32. §-ának d) potjában foglalt büntető rendelkezés azokkal szemben is alkalmaztassék, akik az utóbb jelzett célra szánt, tehát közforgalomba nem vitt bort, söröt, vagy más szeszes italt hordóknak kívánnak vasuton szállíttatni: ezenel és pedig Horvát-Szlavon és Dalmátországok bánjával egyetértőleg — elrendelem, hogy aki saját termésű vagy ajándékba nyert bort, söröt, vagy szeszt (pálinkát) saját szükségletére, szabályszerű jelzésel *el nem látott* hordóknak kíván közforgalmu vasutak vagy hajózási vállalatok igénybevételevel szállíttatni: köteles ebbeli szándékát a küldemény nemének, a termelés rendeltetési helyének, a hordó számának és űrtartalmának megjelölése mellett akár a származási, akár pedig a rendeltetési hely azon hatóságánál, mely az 1907. évi V. t.-c. 37. §-a értelmében az idézett törvény 32. §-ában megállapított kihágásuk ügyében eljárni hivatott, bejelenteni s az illető hatóság előtt igazolni: 1-ször, hogy a küldendő bor, sör vagy szesz (pálinka) saját termése vagy hogy azt termelőtől kapta ajándékba; 2-ször, hogy a szállítandó mennyiség saját házi

fogyasztásának, illetve közvetlen szükségletének megfelelő.

Az idevonatkozólag felvett jegyzőkönyv alapján az illetékes hatóság kérelmező fél részére *igazolvolnyt* állít ki, melyben az 1. és 2. pont alatt említett körülményes kimutatásának felemlítése mellett a küldemény megnevezése, származási és rendeltetési helye, valamint a hordók száma és űrtartalma világosan kiteendő és abba a jelen rendeletre való hivatkozással bele veendő, hogy az igazolvolny által kisért hordók az illető esetben való használatuk alkalmából nem esnek hordójelzési kötelezettség alá.

Saját fogyasztásra szánt bor, sör vagy más szeszesital jelzeten hordóknak mindig csak ily igazolvolny mellett adható át fuvarozás végett közforgalmu vasut- vagy hajóállalatnak.

A jelzési kötelezettség alól a fentiek szerint mentesített töltött hordóknak jelzés nélkül való közforgalomba bocsátása az 1907. évi V. t.-c. 32. §-ának d) pontjának alkalmazását vonja maga után.

Budapest, 1909 január 7.

Kossuth.

107,232/IV sz.

Kereskedelmiügyi m. kir. miniszter.

A kereskedelemügyi m. kir. Miniszter 1908. évi 107,232. számú rendelete a bort, söröt és szeszes italokat tartalmazó zárt palackok mennyiség tartalmának kötelező megjelölése tárgyában.

(Az 1907 évi V. t.-c. végrehajtására vonatkozó VII. számú utasítás.)

A bort, söröt, vagy más szeszesitalt tartalmazó lezárt és az 1907. évi V. törvénycikk 28. §-ának második bekezdése értelmében a hitelesítési kötelezettség alól kivett palackokat illetőleg az idézett törvény 29-ik §-a alapján a m. kir. belügy-miniszterrel és az 1893. évi XXXIV. törvénycikk alapján Horvát-Szlavon és Dalmátországok bánjával egyetértőleg a következőket rendelem.

1. §.

Bort, söröt, vagy egyéb szeszes italt tartalmazó zárt palack csakis a tartalmazott ital törvényes űrmértékben kifejezett mennyiségének megjelölésével és az ezen megjelölés helyességéért felelős árusító nevének és lakhelyének megnevezésével ellátva hozható forgalomba.

Felelős árusítónak ezen rendelet vonatkozásában az tekintetik, aki bort, söröt, vagy egyéb

szeszitalt tartalmazó zárt palackot a részlet (detail) kereskedésben közvetlenül a fogyasztónak elad, vagy ennek részére eladásra készletben tart. A gyáros vagy nagykereskedő csak abban az esetben tekintetik árusítónak, ha a bort, sört, vagy egyéb szeszitalt tartalmazó zárt palackot a részlet (detail) kereskedés körében ő maga közvetlenül adja el a fogyasztónak.

2. §.

Aki a részlet (detail) kereskedésben közvetlenül a fogyasztónak bort, sört vagy egyéb szeszitalt az előző szakasz rendelkezései ellenére zárt palackokban a tartalmazott mennyiség megjelölése nélkül árusít, az 1893. évi XXXIV. törvénycikk 4. §-ába ütköző és a szerint büntetendő kihágást követ el.

Aki a részlet (detail) kereskedésben az előző szakasz rendelkezéseinek megfelelő mennyiség megjelöléssel ellátott oly zárt palackokban bort, sört, vagy egyéb szeszitalt árusít közvetlenül a fogyasztónak, amelyeken a feltüntetett mennyiség a tényleges tartalomnak meg nem felel s amelyekről tudta, vagy rendes kereskedői gondosság mellett tudnia kellett, hogy azokon a feljegyzett mennyiség a feltüntetett tartalomnak meg nem felel: az az 1893. XXXIV. t.-cikk 5. §-ába ütköző és a szerint büntetendő kihágást követ el.

Nem forog fenn a kihágás tényálladéka abban az esetben, ha a bort, sört, vagy egyéb szeszitalt tartalmazó zárt palack töltése a feltüntetett mennyiségnek meg nem felel ugyan, de ez a palack oly küldeményből való, melynek kifogás alá nem eső palackjaival egy főméréteiben, mint összehasonlásban megegyezik s az ital utómérése az árusítás előtt a dolog természete szerint kizártnak tekintendő. Erre nézve kétség esetében az illetékes kereskedelmi és iparkamara utján szakértők hallgatandók meg.

3. §.

Aki másnak cégével, nevével, jelével, vagy védjegyével a tartály sérelme nélkül el nem távolítható módon ellátott palackokban mást, mint az illető palackon megjelölt cég (termelő, gyáros vállalat) eredeti dugaszolásában (lezárásában) levő terméket (gyártmányt) árusítja, ha a cselekménye nem esik súlyosabb beszámítás alá, kihágást követ el és száz koronáig terjedhető pénzbüntetéssel, visszaesés esetében pedig, amennyiben utolsó kiállása óta két év meg nem telt el, kétszáz koronáig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő.

4. §.

Az eljárás és ítélőhatal az ezen rendelet 3. §-ában megállapított kihágásra nézve is az iparhatóságoknak hatásköréhez tartozik.

5. §.

Ezen rendeletem 1911. január 1-én lép életbe. Budapest, 1908. december hó 30-án.

Kossuth.

107.226. sz.
908-IV.

Kereskedelemügyi m. kir. Miniszter.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter 1908. évi 107.226. számú rendelete a mértékek és mérőeszközök hitelesítése és az ennek fejében fizetendő díjak tárgyában.

(Az 1907. évi V. t.-c. végrehajtására vonatkozó II. sz. utasítás.)

A mértékek és mérőeszközök úgy első, mint időszakos hitelesítésére, valamint az ezen hitelesítésekért fizetendő díjakra vonatkozólag az 1907. évi V. t.-c. 42. §-a és a törvény 18. §-ában nyert külön felhatalmazásom alapján Horvát—Szlavonországokat illetőleg Horvát—Szlavon- és Dalmátországok bánjával egyetértőleg a következőket rendelem:

A) Hitelesítési kötelezettség; első és időszakos hitelesítés.

1. §.

Az 1907. évi V. törvénycikk 15-ik §-ának értelmében az idézett törvény 1—12. §§-aiban említett mértékekkel való mérésre a közforgalomban, vagyis szolgáltatások terjedelmének megállapítása céljából csakis hitelesített mértékek és mérőeszközök használhatók és ugyanezen törvény 16-ik §-a szerint minden hitelesítendő mérték és mérőeszköz csakis hitelesítve hozható forgalomba s ugyanezen törvény 32-ik §-ának b) pontja értelmében csakis hitelesítve tartható eladásra készen valamely iparüzletben, raktárban, vagy boltban.

2. §.

Az említett törvény 16. §-a szerint a közforgalomban használt minden mérték és mérőeszköz forgalomba kerülésétől (használatba vételétől) számított két éven belül s utóbb 2—2 évenként időszakos hitelesítés alá bocsátandó, a törvény 16. §-ának 3. bekezdésében említett kivételektől eltekintve. (l. 5. §.)

3. §.

Az 1907. évi V. törvénycikk az előbbieket szerint tehát kétféle hitelesítést különböztet meg, ugymint: a) az első hitelesítést, b) az időszakos hitelesítést.

4. §.

Az első hitelesítés alá esik minden mérték és mérőeszköz, mely a közforgalomban való használatra van szánva.

Az első hitelesítés eszközzéséről a mértékek és mérőeszközök mindenkor birtokosa (a mérték-készítő gyáros, kereskedő, vagy a mértéket használó fél) tartozik gondoskodni.

5. §.

Időszakos hitelesítés alá esik a közforgalomban használatban levő minden mérték és mérőeszköz, az üvegből készült folyadékmértékek, folyadékszállításra szolgáló üvegtartályok (ballonok), szeszfokmérők és cukorfokmérők és sűrűségmérők kivételével, amelyek az 1907. évi V. t.-c.

16. §-ának 3. pontjában nyert felhatalmazás 1908. évi 107,225. számú rendelet értelmében az időszakos hitelesítés alól fel vannak mentve.

Az időszakos hitelesítésről a mértékek és mérőeszközök mindenkori birtokosa tartozik gondoskodni.

B) Hitelesítési kötelezettség alá eső mértékek és mérőeszközök és azok hitelesítése.

6. §.

A következő mértékek és mérőeszközök esnek hitelesítési kötelezettség alá: 1. hosszértékek, 2. folyadékmértékek és mérőeszközök, 3. száraz anyagok mérésére szolgáló űrmértékek, 4. súlyok, 5. mérlegek, 6. szeszfokmérők, 7. cukormérők, 8. sűrűségmérők, 9. gázmérők, 10. vízmérők, 11. elektromos fogyasztásmérők.

7. §.

A hitelesíthető mértékek és mérőeszközök lelkéit, azok bélyegzésének módját az 107,225-908. számú kereskedelemügyi miniszteri rendelet állapítja meg.

A hitelesítés alkalmával követendő műszaki eljárást a központi mértékügyi intézet által kiadandó utasítások szabályozzák.

8. §.

A 6. §-ban felsorolt mértékek és mérőeszközök közül a hosszértékek, folyadékmértékek és mérőeszközök, száraz anyagok mérésére szolgáló űrmértékek, súlyok, mérlegek, gázmérők és vízmérők ugy első, valamint időszakos hitelesítését kivéve, ugy a katonai hatóságok belső szolgálatában használt, mint a vámkezelés céljaira szolgáló különleges mértékeket és mérőeszközöket az állami mértékhiitelesítő hivatalok eszközlik, míg az utóbbiak, valamint a szeszfokmérők, cukorfokmérők, sűrűségmérők és elektromos fogyasztásmérők hitelesítése a központi-mértékügyi intézetnek képezi feladatát.

C) Mértékhiitelesítő hivatalok.

9. §.

A mértékek és mérőeszközöknek hitelesítését az 1908. évi október hó 23-án 80,806. sz. a. kiadott kereskedelemügyi miniszteri rendeletben meghatározott és később meghatározandó helyeken állított állami mértékhiitelesítő hivatalok teljesítik.

10. §.

Az állami mértékhiitelesítő hivatalok szervezetét és ügyvitelét 107,227-908. számú keresk. min. rendelet szabályozza.

11. §.

Az állami mértékhiitelesítő hivatalok munkakörébe a következő teendők tartoznak:

1. A 8. §-ban felsorolt mértékek és mérőeszközök első és időszakos hitelesítések;

2. a közforgalmi mértékek és mérőeszközök helyességének ellenőrzése a törvény 21. §-a értelmében;

3. a közönség tájékoztatása a mértékügyi kérdésekben, amennyiden a kérdések a mértékügyi törvény vagy az annak alapján kiadott rendeletekre, különösen pedig a hitelesítendő mértékek és mérőeszközök szerkezetére vagy a hitelesítés alkalmával a közönség által követendő eljárásra vonatkoznak.

E célból a mértékhiitelesítő hivatalok a közönség részére az összes törvényes intézkedésekről ismertető kiadványokat köteles a hivatalban készen tartani. Az ily ügyekben a hivatalhoz akár szóbelileg, akár írásbelileg intézett megkeresésekre adott felvilágosítás díjtalan, illetőleg e részbeni beadványok nem esnek bélyegkötelezettség alá.

D) Eljárás a mértékhiitelesítő hivatalok által végzett első hitelesítés körül.

12. §.

Az 1907. évi V. törvénycikk 20. §-a szerint az állami mértékhiitelesítő hivatalok az első hitelesítés eszközlése körül s hitelesítendő mértékek és mérőeszközök birtokosának megkeresésére járnak el s a hitelesített rendszerint hivatalos helyiségükben esetleg a fél kívánatára az erre nézve megállapított pótdíjak ellenében kívül a helyszínén is végezhetik.

1. Első hitelesítés a hivatalos helyiségben.

13. §.

Ha az első hitelesítés a hivatalos helyiségben történik, az eljárás a következő:

A hitelesítést kívánó fél mértékeit vagy mérőeszközöket a hivatalba hozván, a mértékhiitelesítő a behozott tárgyakat egy díj szelvényre reávezeletti. [A), B), C), D) és F) minta] Ezen szelvénylapon az egyes mértékek és mérőeszközök és a hitelesítésért járó egységarak előre ki vannak nyomtatva. A mértékhiitelesítő ezen díjszelvényen egyenként és összesen megállapítja a fél által fizetendő hitelesítési díjösszegét. A fél ezen díjszelvény szerint kirótt mértékhiitelesítési díj összegét a mértékhiitelesítő által egyidejűleg átadott befizetési lappal a m. kir. postatakarékpénztár valamely közvetítő hivatalánál lefizeti és a szelvényt aláírja. E szelvény átadása fejeben a mértékhiitelesítő a hitelesítési eljárás befejeztével az eszközöket a félnek kiszolgáltatja.

14. §.

Ha a hitelesítésre benyújtott tárgyakról szóló szelvény elvesz, vagy használhatatlanná válik s ez a hivatalnak kellő időben bejelentetik, a tárgy csak a tulajdonosoknak, vagy ezek igazolt megbízottjának adatnak ki.

A postatakarékpénztárba befizetett összegről a mértékhiitelesítő hivatal díjnyugtát adni köteles. [A), B), C), L), F) melléklet.]

15. §.

Ha a hitelesítő a hitelesítést nyomban nem teljesítheti, tartozik a félnek tudomására hozni, hogy behozott tárgyait mikor viheti el a mérték-

hitelesítő hivatalból. Ugyisintén köteles azon esetben, ha időszakos hitelesítés, vagy más hivatalos elfoglaltsága miatt hivatalos óráit be nem tarthatja, gondoskodni arról, hogy a felek legközelebbi hivataloskodásának időpontjáról tájékozva legyenek. Az alább említendő időszakos hitelesítések napjait a mérték-hitelesítő az időszakos hitelesítésre kiadott nyomtatott hirdetményben (l. 32-ik §.) közzétenni tartozik.

16. §.

A postán vagy vasuton a mérték-hitelesítő hivatalokhoz beküldött hitelesítendő tárgyak, a hivatalba szállítása és onnan elszállításánál felmerült költségek a beküldő felet terhelik.

Az ily tárgyak hitelesítési díjai oly módon számíthatnak fel, hogy a hitelesítő a 13-ik §-ban említett szelvénylapot a postatakarékpénztári befizetési lappal együtt, a félnek a díjaknak a postatakarékpénztár valamely közvetítő hivatalánál való lerovása végett megküldi s annak visszaérkezével a tárgyakat a hivatal által esetleg fizetett szállítási költségek utánvételezése mellett a fél címére megküldi.

17. §.

Az első hitelesítésnél az egyes tárgyak után fizetendő hitelesítési díjakat jelen rendelet függeléke tartalmazza.

2. Első hitelesítés a hivatalos helyiségen kívül.

18. §.

Ha a felek a hitelesítést a hivatalos helyiségeken kívánják eszközöztetni, akkor ez iránt írásban fordulnak a mérték-hitelesítő hivatalhoz, kitüntetvén ezen megkeresésükben a hitelesítendő eszközök minéműségét és számát s kifejezvé az óhajukat, hogy mikor kívánják a hitelesítő megjelenését. A mérték-hitelesítő hivatal megállapítja a hitelesítésért járó díjak [l. A—D) mellékleteket] és pótdíjak [l. E) melléklet] összegét, ezekről megfelelő díjszelvényt állít ki s azt a takarékpénztári befizetési lappal együtt a félnek megküldi. A fél a díjszelvényen kirótt díjat a m. kir. postatakarékpénztár valamely közvetítő hivatalánál befizeti s úgy a szelvényt, valamint a befizetés megtörténtét igazoló befizetési lapot a hivatalnak visszaküldi.

A hitelesítő a postatakarékpénztár útján befizetett díjról nyugtát küld és jövetelének időpontjáról a felet értesíti.

19. §.

A felek kötelesek a hivatalos helyiségeken kívül végzett hitelesítések eszközzéséhez a hitelesítőnek megfelelő helyiséget és munkaerőt rendelkezésére bocsátani; ezenkívül a 100 kg.-nál nagyobb terhelhetőségű hidmérlegek tulajdonosai kötelesek a mérleg terhelhetősége egyharmad részének megfelelő terhet tarasuly jól égetett téglá vagy kockakövek alakjában s a mérleg egész terhelhetőségének megfelelő összes terhet, a fentem-

lített egyharmad teher beszámításával, bárminő alakban (holt teher) a hitelesítő rendelkezésére bocsátani.

20. §.

A hitelesítő külső eljárása közben előleges jelentkezés nélkül hitelesítések iránt megkereséseket is tartozik tekintetbe venni, ha az munka beosztását nem zavarja.

21. §.

A helyszini hitelesítést azon hitelesítő eszközki, kinek kerületében a hitelesítő félnek mérleki vagy mérőeszközei vannak. Amennyiben a hitelesítést kérő felek nem a területileg illetékes, hanem egy hozzá közelebb eső hitelesítő megbízását kívánják, ez iránt a központi mértékügyi intézethez kell fordulniok. E részbeni kérvények bélyegkötelesek s azon állami mérték-hitelesítő hivatal útján nyújtandók be, amelynek kiküldése kérelmeztetik.

22. §.

Az első hitelesítésről szóló nyugták az iparosok, illetve gyárosok, illetőleg kereskedők által megrendendők s amennyiben valamely rendőrhathóság, vagy valamely mérték-hitelesítő hivatal kiküldöttje vizsgálatot tart, annak felmutatandók.

3. Időszakos, vagy állandó kirendeltségek.

23. §.

Oly ipartelepeken, amelyek hitelesítési kényeszernek álvett tárgyak iparszerű előállításával foglalkoznak, vagy amelyeknek üzemükben nagyobb mennyiségű hitelesített mérték- vagy mérőeszközre van szükségük, az állami mérték-hitelesítő hivatalok állandó vagy időszakos kirendeltséget tarthatnak. A kirendeltség felállítását az illető teleptulajdonos fél kérelmére a kereskedelemügyi miniszter engedélyezi.

A kirendeltségek iránti folyamodványok a kereskedelemügyi miniszterhez címezve, a központi mértékügyi intézethez nyújtandók be, melytől a döntés végett javaslatá kíséretében a kereskedelemügyi miniszterhez terjeszti fel.

24. §.

A kirendeltség felállításának feltételeit, valamint a kirendeltség személyi és dologi költségeit és a hitelesítési díjak előzetes biztosítására szolgáló s az engedélyező rendeletben erre kijelölt pénztárnál készpénzben befizetendő letét nagyságát a kereskedelmi miniszter a folyamodvány elintézése alkalmával esetről-esetre állapítja meg.

Ily alkalmakkor a hitelesítési díjak nem rovatnak le külön, hanem azok a letétbe helyezett összegből a mérték-hitelesítő javadalmozása, a műszaki és hivatali felszerelések beszerzése, az eszközök felmerülő javítási költségeivel együtt minden év végén levonatnak; amennyiben a gyár vagy iparvállalat a kirendeltséget továbbra is fentartani kívánja, a letétbe helyezett összeg eredeti nagyságára kiegészítendő.

25. §.

A kirendeltségek által végzett hitelesítésekért járó díjak megállapítása céljából a mértékhitel-
esítő közeg a hitelesítés alá vett eszközökről pon-
tos kimutatást vezet, mely az év végén a központi
mértékügyi intézethez terjesztetik fel. A kimutatás
helyessége az illető gyár vagy iparvállalat vezető-
sége által igazolandó.

26. §.

A kirendeltségek mindenkor azon mértékhitel-
esítő hivatalhoz tartoznak, mely azokat felállít-
totta. A kirendeltségek e hivatal közvetlen felügye-
lete alatt állanak, felszerelésüket, bélyegzőiket s
nyomatványaikat annak utján kapják, jelentéseit-
ket, számadásait annak utján terjesztik fel.

A kirendeltségek csakis azon gyár vagy ipar-
vállalat eszközeit hitelesíthetik, amely annak felál-
lítását kérelmezte.

E) Eljárás a mértékhitelítő hivatalok által végzett időszakos hitelesítés körül.

1. Az eljárás általános ismertetése.

27. §.

Az állami mértékhitelítő hivatalok a köz-
forgalomban levő mértékek és mérőeszközök idő-
szakos hitelesítését az alább meghatározott módon
rendszerint minden év március hó 1-től október
hó végéig terjedő idő alatt teljesítik, a hivatalok
székhelyeinek kivételével, ahol az időszakos hite-
lesítés az egész éven át folyik. A közforgalmi
mértéket használó felek amennyiben e rendelet
E) 7. pontja alapján vagy egyáltalában nincsenek
felmentve, az időszakos hitelesítés alá kerülő
mértékeiket és mérőeszközeit az 1907. évi V.
t.-c. 2. §. b) pontjában említett büntetés terhe
alatt bemutatni s minden év végéig az időszakos
hitelesítés bélyegével elláttatni.

28. §.

Az időszakos hitelesítést a mértékhitelítő
hivatalok személyzete olyképen teljesíti, hogy az
illető hivatal kerületéhez tartozó a kereskedelem-
ügyi miniszter által rendeletileg kijelölendő köz-
pontokban két-két évi időközben megjelenik s az
időszakos hitelesítésre kötelezett mértékek és
mérőeszközök eme hitelesítését rendszerint az
illető község (város előjárósága) által e célból ren-
delkezésére bocsátandó alkalmas helyiségben eset-
leg a fél kívánatára meghatározott pótdíjak elle-
nében magánál a félnél eszközli.

2. Az időszakos hitelesítésre kötelezettek névsorának megállapítása.

29. §.

Az időszakos hitelesítésre kötelezettek név-
sorának megállapítása s folytonos kiegészítése a
mértékhitelítő hivatalok kötelessége. Az egyes
a mértékhitelítő kerületekben az iparüzlettel
vagy kereskedelem bírók névsorát, a kereskedelmi
és iparkamara minden évben megküldik az ille-
telkes mértékhitelítő hivataloknak.

30. §.

A mértékhitelítő hivatalok a községi elő-
járóságoknak közzététel céljából megküldött nyom-
tatott hirdetémények (H) utján minden év novem-
ber havában felszólítják a hitelesítésre kötelezett
feleket, hogy a községi előjáróságoknál ingyen
kapható úrlapokon (J) ugyanazon év december
hó végéig jelentsek be a mértékhitelítő hiva-
talnak, vajjon mily eszközeitek mily számban és
mely hitelesítési központban kívánják hitelesít-
tetni. E jelentkezési lapon egyszersmind bejelen-
tendő, hogy a helyszínén való időszakos hitele-
sítés kérelmeztek. Ezen előzetes jelentkezés annál
inkább teljesítendő, mert a hitelesítő az első sor-
ban azoknak eszközeit hitelesíti, akik ily módon
előre jelentkeztek.

31. §.

Akik írásban előre nem jelentkeztek, azoknak
eszközeit a mértékhitelítő csak az esetben
vizsgálja meg, ha ezt az uti program alapján
előre kitűzött ideje megengedi.

Akiknek eszközeit a hitelesítő nem vizsgál-
hatja meg, azoknak jelentkezésükről igazolványt
[K] mellékel] ad utasítván őket, hogy záros határ-
időn belül eszközeitek valamely mértékhitelítő
hivatalba küldjék be hitelesítés végett. A záros
határidő elteltével, ha a fél nem jelentkezik, a
mértékhitelítő átír az illetékes rendőrhatságnak,
hogy az illetők ellen a büntető eljárást indítsa meg.

3. A mértékhitelítő uti tervének összeállítására és erről a községek és a helyszíni időszakos hitele- sítést kívánó felek értesítése.

32. §.

A mértékhitelítő hivatal az előző két §-ban
említett módon szükséges adatait beszerelvén, az
időszakos hitelesítési uti tervét összeállítja s azt
annak jóváhagyása után az érdekelt községek és
a helyszíni időszakos hitelesítést kérő felek tudomá-
sára hozza. [L] melléklet.]

33. §.

A mértékhitelítőnek az időszakos hitelesi-
tési központokban való megérkezése és ott tartó-
zkodásának ideje az illető központokhoz tartozó
valamennyi község előjárósága által a hitelesi-
tőnek a központban való megérkezése előtt 8
nappal közhírré teendő.

34. §.

A mértékhitelítő a 32-ik §-ban említett előre
meghatározott uti programját szorosan betar-
tani tartozik.

4. Az időszakos hitelesítési eljárás a hitelesítési központokban.

35. §.

A községi (városi) előjáróságok az 1907. évi
V. törvénycikk 20-ik §-a alapján megfelelő száraz,
világos, állandó jellegű és a szükséges butorzáttal
ellátott helyiséget tartoznak a mértékhitelítő

rendelkezésre bocsátani, gondoskodván a megfelelő segédszemélyzetről és a helyiség őrzéséről.

36. §.

Az időszakos hitelesítésre kerülő tárgyak a kijelölt hivatalos órák alatt az ideiglenes hivatalban elismervényül is szolgáló díjszelvény ellenében benyújtandók. E díjszelvényen feljegyzendő a fél bevállása és a mérték-hitelesítő megállapítása alapján azon díjosztály (I. a függelékben levő táblázatot), melyben a fél tartozik, valamint a fizetendő díjösszeg is. [E] melléklet.]

A felek, abban az esetben is, ha a díjosztályba beosztásukat nem tartják helyesnek, az időszakos hitelesítés díját lefizetni tartoznak. A beosztás ellen a kereskedelemügyi miniszteriumhoz felebezéssel élhetnek.

37. §.

A hitelesítő a megvizsgált eszközöket az előző §-ban említett díjszelvény és a kirótt díjnak postatakarékpénztár útján történt befizetését igazoló befizetési lap ellenében szolgáltatja ki a feleknek.

38. §.

A mérték-hitelesítő a feleknek az időszakos hitelesítésért a postatakarékpénztárba lefizetett összegről nyugtát ad. [E] minta.]

A nyugtára nyílt iparüzlet és kereskedéseknél a cégfelírásban szereplő név, továbbá az üzlet-helyiség, utca, házzám szerinti megnevezés védendő bé.

39. §.

Ha a felek által időszakos hitelesítésre behozott eszközök nem hitelesíthetők, ezt azok visszavállása alkalmával a mérték-hitelesítő azoknak tudomására hozza, utasítván egyszersmind őket, hogy záros határidőn belül mértékeiket újból való hitelesítés céljából valamely mérték-hitelesítő hivatalban nyújtsák be.

E határidő elmulasztása esetén a fél ellen mint hitelesítetlen mérték használója ellen, az 1907. évi V. törvény cikk értelmében, a hitelesítő feljelentésére, az illetékes hatóságok a büntető eljárást megindítani kötelesek.

40. §.

Ha valamely fél oly mértéket vagy mérőeszközt hoz hitelesítésre, amely az 1907. évi V. t.-c. 17. §-a alapján rendeletileg megállapított, ugynevezett büntetendő hibahatárt is túllépi, vagy pedig oly mértéket vagy mérőeszközt hoz hitelesítésre, amelyet a közforgalomban egyáltalában használnia sem lett volna szabad, ily esetben az illető mértékek nyomban hivatalos zár alá veendőek.

41. §.

A 39. §-ban említett esetekben a mérték-hitelesítő a feleknek az időszakos hitelesítési díj lefizetését tanúsító nyugtára rávezeti [I. E] minta], hogy mennyi idő múlva lesz köteles az illető fél eszközeit újból való hitelesítés céljából bemutatni. Az ily nyugta-szelvényvel jövő felek eszközeinek

ugy első, mint az időszakos hitelesítés bélyegével való ellátása díjmentes, kivéve természetesen azon esetet, ha az illető fél a helyszíni hitelesítést kívánja, amikor is az ezzel járó, a II. függelékben megállapított pótdíjak külön megfizetendők.

5. Az időszakos hitelesítési eljárás a helyszínen.

42. §.

Ha a felek az időszakos hitelesítés teljesítését a helyszínen kívánják s nem akarnak mértékeikkel a kijelölt központokba menni, kötelesek a hitelesítő részére alkalmas helyiséget és megfelelő számú munkaerőt rendelkezésre bocsátani s a hitelesítési díjat a munka megkezdése előtt lefizetni.

43. §.

Az előző §-ban felhozottakon kívül a 100 kg. terhelhetőségnél nagyobb terhelhetőségű hidmérlegek tulajdonosai kötelesek a mérleg terhelhetősége $\frac{1}{3}$ -ad részének megfelelő terhet tarasuly, jólégetett téglá vagy kockakövek alakjában a hitelesítő rendelkezésére bocsátani.

44. §.

Minden a helyszíni időszakos hitelesítésnél is felmerült díj a függelékben mellékelt díjtáblázat alapján számíttatik fel és befizetése az előbbiekben megállapított módokat szerint (I. 36. §.) a m. kir. postatakarékpénztár útján történik.

6. Az időszakos hitelesítésre kötelezett felek különleges kötelezései.

45. §.

Az időszakos hitelesítésre hozott eszközöknek tisztáknak és rozsdától menteseknek, szóval jókarban kell lenniök, különben azok hitelesítési eljárás alá nem bocsátandók.

Kőolajmérők kiürítendőek és kitisztítandók.

46. §.

Az időszakos hitelesítés alkalmával a felek az összes mértékeiket és mérőeszközeiket tartoznak bemutatni, tekintet nélkül arra, hogy azok mióta vannak használatban. Tehát a megelőző időszakos hitelesítés ideje óta beszerzett új vagy azóta javításon átment régi mértékek és mérőeszközök szintén már a legközelebbi időszakos hitelesítés alkalmával ellátandók az időszakos hitelesítés bélyegével.

47. §.

Azon felek, akik időszakos hitelesítésben még nem vettek részt, amennyiben közforgalmi mértékeket és mérőeszközöket az utolsó ízben tartott időszakos hitelesítés alkalmával még nem használtak, időszakos hitelesítésben az illető vidéken tartandó legelső időszakos hitelesítés alkalmával tartoznak első ízben részt venni. Ily esetekben az első hitelesítési, valamint esetleg a forgalombahozatal bélyege szolgál annak igazolásul, hogy az időszakos hitelesítésre bemutatott mértékek és

mérőeszközök még nincsenek két évnél hosszabb idő óta használatban.

48. §.

Az időszakos hitelesítésről nyert díjnyugta a következő időszakos hitelesítésig megőrzendő s ezzel igazolandó, hogy az illető fél a díjat lefizette. Ha ezt igazolni nem képes, akkor azt kell igazolnia, hogy üzletét időközben az előző időszakos hitelesítés befejezése után alapította. Ha semmiféle igazolást előadni nem tud, akkor az egész megelőző időszak hitelesítési díja újból fizetendő.

49. §.

Vándoriparosok, házaló kereskedők, vásári és nyílt piaci árusítók mértékeiket és mérőeszközöket bármely mérték-hitelesítő hivatalban vagy az időszakos hitelesítés központjaiban benyújthatják időszakos hitelesítésre, tartoznak azonban az 1907. évi V. törvénycikk 32. §-ában megállapított pénzbüntetés terhe alatt az időszakos hitelesítésnek kellő időben való elvégzéséről gondoskodni.

7. Viz- és gázmérők időszakos hitelesítésére vonatkozó különleges intézkedések.

50. §.

A vizet és gázt szolgáltató üzemek és vállalatok a gyártelepükön levő vagy a fogyasztóknál elhelyezett gáz- és vízmérők időszakos hitelesítéséről oly módon tartoznak gondoskodni, hogy azokat az illető rendszerre előírt időszakos hitelesítési idő lejártával újonnan hitelesített készülékekkel fokozatosan kicserélik s a kikapcsolt mérőeszközöket valamely mérték-hitelesítő hivatalban vagy saját telepükön újra hitelesíttetik.

51. §.

A víz- és gázmérőkön a hitelesítés alkalmával egy fémtáblácska erősíttetik meg, amelyre a hitelesítés kelte (évszám és hónap) s a hitelesítési bélyeg érvényességének tartama (pl. 2. év) feljegyeztetik.

Minden víz- és gázmérő hitelesítési bélyege érvényének lejártá után 2 hónap alatt a hálózatból eltávolítandó, illetőleg újra hitelesítendő.

52. §.

A vízmérők és gázmérők időszakos hitelesítésének ellenőrzése miatt vízmérőket, gázmérőket használó üzemek kötelesek az üzemeikben használt mérőeszközöket állandóan nyilvántartani s ezen nyilvántartás kivonatát a területileg illetékes mérték-hitelesítő hivatalnak felévenként megküldeni.

F) A mértékek és mérőeszközöknek a közforgalomba bocsátása.

53. §.

Minden hiteletitendő mérték és mérőeszköz az 1907. évi V. t.-c. 16. §-a értelmében csakis hitelesítve hozható forgalomba és forgalomba kerü-

lésétől számított 2 éven belül s utóbb két-két évenként időszakos hitelesítés alá bocsátandó. A forgalomba hozatal időpontját magán az illető mértéken vagy mérőeszközön annak készítője, illetőleg eladója (gyáros vagy kereskedő) köteles egy külső bélyeg alkalmazása által megjelölni. E bélyeg forgalombahozatali (eladási) bélyegnek nevezetlik, s ennek alakját s a mértékekre és mérőeszközökre való alkalmazási módját az 1908. évi 107,225. számú kereskedelemügyi miniszteri rendelet állapítja meg.

54. §.

Azoly mértékeken és mérőeszközökön, amelyek még a hitelesítés évében forgalomba hozatnak, a forgalomba hozatali bélyeg alkalmazása mellőzendő. Mellőzendő továbbá az időszakos hitelesítésre nem kötelezett mértékeken meg viz- és gázórákon.

H) A m. kir. központi mértékügyi intézet által teljesítendő első és időszakos hitelesítés.

55. §.

A m. kir. központi mértékügyi intézet a hatáskörébe utalt mértékek és mérőeszközök első és időszakos hitelesítése körül a felek írásbeli kérvénye alapján jár el. Ezen eszközök hitelesítése és időszakos hitelesítése rendszerint a mértékügyi intézet helyiségeiben eszközöltetik, jogukban áll azonban az ily eszközök gyártásával foglalkozó cégeknek, valamint azon üzemeknek, amelyek ily eszközöket nagy mennyiségben használnak, a hitelesítésnek saját telepükön vagy esetleg a felállítás helyén való végzését kérni, feltéve, hogy a hitelesítéshez szükséges berendezésről az illető felek gondoskodnak, a hitelesítés alkalmával a kellő segéd személyzetet a m. kir. mértékügyi intézet kiküldöttjeinek rendelkezésére bocsátják s a felterülő költségeket viselik. A hitelesítési berendezés a m. kir. mértékügyi intézet utmutatása mellett, illetőleg az általa jóváhagyott tervek szerint létesítendő.

A hitelesítésnek a fél helyiségeiben való foganatosítását kérelmező fél tartozik az illető alkalommal hitelesítésre kerülő mértékek, illetőleg mérőeszközök számát, valamint ha elektromos fogyasztásmérőkről van szó, azok rendszerét, használati feszültségét és áramerősségét is bejelenteni.

56. §.

Azon elektromos fogyasztásmérők, amelyeknek a m. kir. központi mértékügyi intézet laboratóriumában való hitelesítése nagy költséggel járna — amennyiben különleges berendezést kívánna, — csakis a fél helyiségében vagy esetleg a felállítás helyén hitelesíttetnek. Ily esetekben a fél viselni tartozik a kiküldetés összes költségeit, valamint köteles a m. kir. központi mértékügyi intézettel, illetőleg annak kiküldöttjével egyetértőleg megállapított berendezés saját költségén létesíttetni.

57. §.

A m. kir. központi mértékügyi intézet által szedendő hitelesítési díjak a rendelet függelékét képező díjtáblázat alapján állapítottak meg s a felek által a hitelesített eszközök átvétele alkalmával fizetendőek le.

58. §.

A m. kir. központi mértékügyi intézetbe utalt mértékek és mérőeszközök időszakos hitelesítéséről az eszközök tulajdonosai tartoznak a kellő időben gondoskodni. Az ily mértékek és mérőeszközök hitelesítési bélyegének érvénye a hitelesítési igazolványokon vagy esetleg magukon az eszközökön állapítottak meg. A hitelesítési bélyeg érvényének lejártával az ily mértékek és mérőeszközök a közforgalomból kivonandók s csak újra hitelesítés után vehetők újból használatba.

A raktáron tartott ily mértékek és mérőeszközök amennyiben hitelesítési bélyegük érvénye megszűnne, a közforgalomban való használatba vétel előtt újra hitelesítendőek.

59. §.

Az időszakos hitelesítés helyes keresztül vitele és kellő ellenőrizhetése miatt az elektromos fogyasztásmérőket használó üzemek kötelesek az üzemekben használt mérőeszközöiket állandóan nyilván tartani s ezen nyilvántartás kivonatát a m. kir. központi mértékügyi intézetnek féltékeny megküldeni.

60. §.

Azon elektromos vállalatok, amelyek hálózatokban jelenleg már használatban levő elektromos fogyasztásmérők rendszerpróbája és egyenkénti hitelesítése alkalmával a hitelesíthető mérték- és mérőeszközökről szóló 107.225—1908. sz. keresk. min. rend. 146, 149 és 162-ik §-ában megállapított kedvezményeket igénybe venni óhajtják, kötelesek az idézett rendelet 174. §-a értelmében a kedvezményes elbírálás alá vonandó fogyasztásmérők jegyzékét a m. kir. mértékügyi intézetnek a fent idézett rendelet 173. §-e pontjában megállapított határidőig benyújtani. E jegyzékben az egyes készülékek gyári száma, rendszere és munkabírása kitüntető.

61. §.

Az előző szakaszokban említett kimutatások beterjesztéséhez használandó nyomtatványok mintái a központi mértékügyi intézet utján kaphatók.

J) Kivételes intézkedések.

62. §.

Az előző szakaszokban szabályozott hitelesítések (első és az időszakosok) alól fel vannak mentve:

1. azok a mérőeszközök, amelyek az 1908. évi 107.225. számú rendelet értelmében az itt szabályozott rendes hitelesítési eljárás alá nem esnek.

2. Az állami mérnöki és építészeti hivatalok, valamint magán-mérnöki és építészeti irodák és vállalatok eszközei, műszaki eszközeik természeténél és azok használat módjánál fogva, ha a mértékügyi intézet által fitelesített minta mértékek általán rendelkezésükre, amelyekkel amazokat ellenőrizni képesek.

Hogy mily hivatal vagy vállalat mily minta mértékeket tartozik beszerezni, erre nézve a mértékügyi intézet ad a hozzáférőknek részletes felvilágosítást.

3) A pénzügyi hatóságok és közegek az adó ellenőrzésére szolgáló külön mértékek és mérőeszközök kellekeit és hitelesítését a kereskedelemügyi és pénzügyi miniszterek által közösen kiadott rendeletek szabályozzák.

4) Az arany érme mérésére szolgáló mérlegek és a hozzátartozó súlyok hitelesítésére nézve az 1892. évi XVIII. t.-cz. 15-ik §-a alapján miniszteri rendelet intézkedik.

5) Laboratóriumokban használt analitikai mérlegek nem esnek hitelesítési kötelezettség alá.

K) A közforgalmi mértékek és mérőeszközök ellenőrzése.

63. §.

A mértékeknek és mérőeszközöknek a mérték-hitelesítő hivatalok által teljesített időszakos hitelesítés alkalmával való ellenőrzésen kívül, az 1907. évi V. t.-cz. 21. §-a felhatalmazza a mérték-hitelesítőket, hogy a közforgalmi mértékeket bármikor, tehát az időszakos hitelesítésen kívül is ellenőrizzék.

Ennek következtében bármely a közforgalomban mértéket vagy mérőeszközt használó fél köteles azokat a mérték-hitelesítőnek, ha az nála megjelenik, felmutatni.

Ily vizsgálatoknál a hitelesítő felszólítására egyúttal az időszakos hitelesítés díjának lefizetése is igazolandó, a felmutatott díjnyugtával.

64. §.

A mérték-hitelesítőnek joga van az előző §-ban említett esetben az 1907. évi V. t.-cz. 21. §-a alapján a törvénynek meg nem felelő mértékeket vagy mérőeszközöket előzetes hivatalos zár alá helyezni s a vizsgálat eredményéhez képest köteles a megállapított szabálytalanságokat a büntető eljárás megindítása végett az illetékes hatóságnak feljelenteni.

65. §.

Ha a mérték-hitelesítő szükségesnek tartja, az ily vizsgálatokhoz a helybeli rendőrhatalóság támogatását is kikérheti, amely esetben a rendőrhatalóság a mérték-hitelesítőnek a szükséges személyzet rendelkezésére bocsátani.

66. §.

A fenti 63—66. §§. rendelkezései által a rendőrhatalóságoknak az 1907. évi V. t.-cz. 21. §-ban megállapított ellenőrzési joga nem érintetik.

L) Átmeneti és vegyes intézkedések.

67. §.

A közforgalomban jelenleg használatban levő mértekeken és mérőeszközökön az 1874. évi VIII. t.-c. alapján alkalmazott hitelesítési bélyeg, az alábbiak kivételével, az 1910. év végén érvényét veszti. Ezentul e mértekek és mérőeszközök a közforgalomban tovább csak akkor használhatók, ha azok legkésőbb 1910. év végéig időszakos hitelesítésben részesültek. Időszakos hitelesítéssel a mértekek és mérőeszközök közül azok fognak elláttatni, melyek az 1874. évi VIII. t.-c. alapján megállapított kellékeknek megfelelnek s nem lépik túl az 1907. évi V. t.-c. által megállapított hibahatárokat.

E határozmányok alól kivételnek a 6. §-ban felsorolt mérőeszközök közül a szeszfokmérők és cukorfokmérők, amelyeknek régi hitelesítési bélyegei továbbra is érvényesek maradnak, valamint a gázmérők és a vízmérők, amelyek régi hitelesítési bélyegeinek érvénye, amennyiben az 1874. évi VIII. t.-c. és az ennek alapján kiadott miniszteri rendeletek szerint bírálendő el.

68. §.

A 6. §-ban 1—5. alatt felsorolt mértekek és mérőeszközök az első időszakos hitelesítés alkalmával az időszakos hitelesítés jegyén kívül még egy külön bélyeggel, az ugynevezett átmeneti bélyeggel láttatnak el annak megjelölésére, hogy azok a mértekek- és mérőeszközökre nézve ugy az ellenőrzések, mint a további időszakos hitelesítések alkalmával az 1874. évi VIII. t.-c. alapján megállapított kellékek az irányadók.

Az átmeneti bélyeg alakját az 1908. évi 107.225. számú kereskedelemügyi miniszteri rendelet határozza meg, míg annak alkalmazási módját és helyét a m. kir. központi mértékügyi intézet utasításban állapítja meg.

69. §.

Ha a 6. §-ban 1—5. §. alatt említett közforgalmi mérték vagy mérőeszköz még az első időszakos hitelesítés foganatosítása előtt javították, a kijavított mérték, illetve mérőeszköz az 1907. évi V. t.-c. 20. §-a értelmében új hitelesítésre nyújtandó be. Az ilyen kijavított mérték vagy mérőeszköz csak akkor fog hitelesítettetni, ha az 1874. évi VIII. t.-c. alapján meghatározott kellékeknek megfelel s nem lépi túl az 1907. évi V. t.-c. által megállapított hibahatárokat. Ilyenkor e mérték vagy mérőeszköz az első hitelesítés bélyegén kívül még a 71. §-ban meghatározott átmeneti bélyeggel is láttandó el.

70. §.

Az 1907. évi V. t.-c. életbeléptekor raktáron levő s az 1874. évi VIII. t.-c. alapján hitelesített (jelen rendelet 6. §-ának 1—5. pontjai alatt felsorolt) mértékek és mérőeszközök, a 67. §-ban felsorolt kivételektől eltekintve, 1910. január 12-ig a 68. §-ban említett átmeneti bélyeggel láttandók el. Ezen bélyeg a mérték-hitelesítő hivatalokban

díjtalanul a hivatalokon kívül a szabályszerű első hitelesítési pótdíj lefizetése ellenében alkalmaztatik az illető mértékekre és mérőeszközökre.

71. §.

Az 1907. évi V. t.-c. alapján megállapított kellékeknek megfelelő, de hitelesítési bélyeggel el nem látott (jelen rendelet 6. §-ában 1—5. alatt felsorolt) mértékek és mérőeszközök az 1907. évi V. t.-c. 32. §-ában körülírt büntetés terhe alatt 1910. évi január hó 12-ig hitelesítés alá bocsátandók.

Ha e mértekek és mérőeszközök az 1874. évi VIII. t.-c. alapján megállapított kellékeknek, valamint az 1907. évi V. t.-c. alapján meghatározott hibahatároknak megfelelnek, az első hitelesítés bélyegével, valamint a 68. §-ban említett átmeneti bélyeggel fognak elláttatni.

72. §.

Az átmeneti bélyeg alkalmazandó lesz mindazon olyan régi szerkezetű mérlegeken is azok első hitelesítése alkalmával, melyekre vonatkozólag az 1908. évi 107.225. számú kereskedelemügyi miniszteri rendelet 78. §-a külön átmeneti időt állapít meg.

73. §.

Valahányszor az 1874. évi VIII. t.-c. alapján hitelesített s jelen rendelet intézkedési értelmében átmeneti bélyeggel ellátott mértekek és mérőeszközök javítás alá kerülnek, az átmeneti bélyeg rajtuk hagyandó, hogy az időszakos hitelesítésnél a hitelesítő közeg láthassa, miszerint az illető mérték vagy mérőeszköz az 1874. évi VIII. t.-c. alapján megállapított kellékeknek megfelelően bírálendő el.

74. §.

Az 1874. évi VIII. t.-c. alapján meghatározott kellékek szerint készült mértekek és mérőeszközök — a 67. §-ban felsorolt kivételektől eltekintve — 1910. évi december hó 31-ike után csak az esetben fogadtatnak el időszakos, illetve javítás utáni első hitelesítésre, ha az átmeneti bélyeggel a jelen rendelet 68, 69, 70, 71 §-aiban megállapított időpontokban elláttattak.

A jelen rendelet 72. §-ában említett átmeneti hitelesíthető mérlegszerkezetek pedig a megállapított átmeneti idő letelte után csak az esetben fogadtatnak el időszakos, illetve javítás utáni első hitelesítésre, ha az átmeneti bélyeggel a jelen rendelet 75. §-ában megállapított időpontban elláttattak.

75. §.

Az 1874. évi VIII. t.-c. alapján hitelesített s tengerparton mértékként használt porcellán és majolika edények, továbbá szesz denaturálására szolgáló fatartályok, vasuti tartánykocsik, papi tizedmércek, párbérmércek faszen mérésére szolgáló 2½ hl-es feladák, továbbá csapófák hitelesítési bélyegei az 1907. évi V. t.-c. 1. §-a értelmében a törvény életbeléptének napjával hatá-

lyokat veszlik és a közforgalomban többé nem használhatók.

76. §.

Az 1874. évi VIII. t.-c. alapján hitelesített törkölös hordók és vasuti kocsiakra szerelt bortartályok hitelesítési bélyegei az 1907. évi V. t.-c. élelbelépte után hordó jelzési bélyegeknél tekintendők s az ily bélyeggel ellátott törkölös hordók, illetve bortartályok ezental mint hordók bírálandók el.

Budapest, 1909. január hó 7-én.

Kossuth.

FÜGGELEK

a kereskedelemügyi m. kir. miniszter 1908. évi 107.226. számú rendelethez.

A) Mértékhitelítési díjszabás.

I. táblázat.

A mértékhitelítő hivatalok által az első hitelesítésért szedendő díjak:

I. Hosszmértékek.

20 és 10 méteres mérőszalag	1 K 20 fl.
5 " " "	— 60 "
2 " mérőrud, mérőszalag, összehajtható hossz mértékek és lómértékek	— 30 "
1 méteres és 5 deciméteres hossz mértékek	— 20 "

Folyadékmértékek és folyadékmérő eszközök.

50 literes folyadékmértékek	1 K 20 fl.
20 " " "	— 80 "
10 " " "	— 50 "
5 " " "	— 30 "
2 " " "	— 20 "
1 " " "	— 12 "
5 deciliteres és kisebb	— 8 "
Üvegartályok 5 literig	— 30 "
" 5 literen felül 20 literig	— 80 "
" 20 literen felül 50 literig	1 " 20 "
" 50 literen felül	1 " 50 "
Kőolajmérő készülékek	2 " "

III. Száraz anyagok mérésére szolgáló űrmértékek.

1 hektoliteres mérték	1 K 50 fl.
50 literes mérték	1 " 20 "
20 " " "	— 80 "
10 " " "	— 50 "
5 " " "	— 30 "
2 " " "	— 20 "
1 " " "	— 12 "
5 deciliteres és kisebb	— 08 "
1 és 5 hektoliteres faláda	— 50 "

IV. Súlyok.

20 kilogrammos súly	— K 40 fl.
10 " " "	— 30 "
5 " " "	— 20 "
2 és 1 kilogrammos súly	— 15 "
50, 20 és 10 dekagrammos súlyok	— 10 "
5 dekagrammtól 1 grammig bezárólag drb-ként	— 05 "
1 grammnál kisebb súlyok drb-ként	— 10 "

V. Mérlegek.

a) Egyenlőkaru rudmérlegek és felső serpenyős mérlegek 5 kg. terhelhetőségig bezárólag	— K 50 fl.
20 kilogramm terhelhetőségig bezárólag	1 " "
b) Körtés mérlegek 5 kilogramm terhelhetőségig bezárólag	— 50 "
20 kilogramm terhelhetőségig bezárólag	1 " "
50 " " "	1 " 50 "
100 " " "	2 " "
200 " " "	2 " 50 "
200 kilogramm terhelhetőségen felül	3 " 50 "
c) Hidmérlegek. 20 kg. terhelhetőségig bezárólag	1 " "
100 " " "	2 " "
200 " " "	3 " "
500 " " "	4 " "
1000 " " "	5 " "
3000 " " "	8 " "
8000 " " "	15 " "
5000 " " "	30 " "
5000 kg. terhelhetőségen felül	60 " "
d) Onműködő mérleg hitelesítésének alapi díja azok kivül terhelhetőségnek megfelelően a hidmérlegekre megállapított díjtétel.	20 " "

VI. Gázmérők.

Ha az óránkénti áthaladó gázmennyiség nem több mint 0,25 köbméter

0,5	2 K — fl.
1	— 50 "
2	— 30 "
4	— 50 "
6	— 6 " "
8	— 7 " 50 "
10	— 9 " "
15	— 10 " 50 "
20	— 12 " "
30	— 14 " "
50	— 17 " "
75	— 20 " "
100	— 25 " "
ha több 100 köbméternél.	— 30 " "
	— 40 " "

VII. Víz mérők.

5—13 $\frac{1}{16}$ kalberig	3 K 50 fl.
15—25 " "	6 " "
26—40 " "	10 " "
41—50 " "	15 " "
51—60 " "	20 " "
61—70 " "	28 " "
71—80 " "	40 " "
81 $\frac{1}{16}$ -es és nagyobb kalibernél	50 " "

Kombinált vízmérőknél a két vízmérő kaliberének külön-külön megfelelő két díj összege szedendő.

Különös határozatok.

1. A hitelesítés céljából elfogadott oly mértékekért és mérő eszközökért, melyek a követelményeknek nem felelőknek találtatnak és így nem bélyegezhetők, szintén az I. táblázatban felsorolt díjtételek szedendők.

2. Oly mértékekért, illetve mérőeszközökért, melyek a vizsgálat alkalmával megsejültek, nem szedhető díj. Törékeny, vagy könnyen sérülést szenvedő mértékek és mérőeszközök gondosan csomagolva és törékeny jelzéssel ellátva küldendők hitelesítés céljából a hivataloknak, mert ellenkező esetben csak bebizonyított gondatlanság esetén nyújt a hivatal kártérítést.

3. Ha a hitelesítés a fél kérelmére a hivatal székhelyén ugyan, de a hivatali helyiségen kívül vagy a mérték-hitelesítő időszakos körútja alkalmával kijelölt időleges hivatali helyiségen kívül végeztetik s a hitelesítés színhelye a vámvonalon kívül vagy a község belterületén ugyan, de 2 kilométert meghaladó távolságban fekszik, akkor a jelen rendelet I. táblázatában megállapított díjtételeken felül a hitelesítés minden megkezdett munkanapja után még 6—6 korona pótdíj is fizetendő.

Ezen kívül köteles a fél a hitelesítéshez szükségelt, de a hitelesítő község által magával nem vihető eszközöknek a hivatal helyiségéből a fél telephéze való elszállításáról gondoskodni avagy a szállítás után felmerült és a hivatal által fizetett költségeket megtéríteni. Ezek a költségek akkor is megtérítendőek, ha a hitelesítés színhelye a vámvonalokon, illetve a község belterületén belül 2 kilométernyi távolságot meg nem halad.

Amennyiben az első hitelesítés a fél kérelmére a hitelesítő rendes, avagy körútja alkalmával kijelölt időleges *székhelyén kívül* történik és egy munkanap alatt elvégezhető, ebben az esetben a hitelesítésre kötelezett fél a szabályszerű díjtételeken kívül 25 korona pótdíjat tartozik fizetni.

Ha a hitelesítés egy munkanap alatt be nem fejezhető, minden megkezdett további munkanapért még 8 korona pótdíj fizetendő, mely összeg a hitelesítő helyszínén a további munkanap megkezdése előtt a postatakarékpénztárba befizetendő, miért is, a hitelesítő mindenkor tartozik a szükséges nyomtatványokat magával vinni.

A munkanap a mérték-hitelesítőnek a helyszíneire való megérkezésétől számított 24 órában állapítatik meg, mely időn belül a mérték-hitelesítő legfeljebb 8 órára van kötelezve.

Ha egy és ugyanazon községben lakó több fél *együttesen egy* beadványban kéri a mérték-hitelesítőnek a hivatal *székhelyén kívül* eső telepekre való kiszállítását, akkor minden egyes kérelmező által a pótdíjnak fele, vagyis 12 kor. 50 fill. fizetendő. Ha a kérelmezők között oly gyártelep is van, amelyen a hitelesítés az első 24 órában belül el nem végezhető, ebben az esetben ezen pótdíjon kívül még minden munkanapért 8 korona pótdíj is fizetendő az illető gyártelep tulajdonos részéről.

A pótdíjak a felek által a hitelesítési eljárást megelőzően a m. kir. postatakarékpénztár utján fizetendő be.

4. Az 1907. évi V. t.-c. 20. §-ában említett ipartelepeken a kereskedelemügyi miniszter által engedélyezett kirendeltségek az I. táblázatban megállapított díjak 80%-át szedik. Ugyancsak 20% díjkedvezmény adandó gáz- és vízmérőknél esetről-esetre az ily ipartelepek e célra berendezett helyiségeiben való helyszíni hitelesítésénél.

5. Üveggyárakban az üvegmértékek és üvegtartályok hitelesítéséért az I. táblázatban megállapított díjak fele szedendő és a megvizsgált, de hibás voltak miatt visszautasított üvegekért díj nem szedendő.

6. A törvényhatóságok, városok és községek tulajdonában vagy kezelésében levő közművekben, üzemekben vagy vállalatokban, valamint iskolák, árvaházak, szegényházak, kórházak s általában közütemezetekben használt gáz- és vízmérők hitelesítésénél, melyek az 1907. évi V. t.-c. 18. §-a értelmében díjkedvezményre jogosultak, a kedvezmény a hitelesítési díj 10%-a. Ha az ily fél (hatóság, közütemező) a hitelesítéshez helyiséget, berendezést és segédmunkaerőt bocsájt rendelkezésre, a díjkedvezmény az I. táblázatban megállapított díjak 30%-a.

7. A hitelesítési díjszelvény elvesztése esetén felveendő jegyzőkönyv kiállításásáért az 1908—..... sz. keresk-ügyi miniszteri rendelet 14. §-a értelmében 1 kor. fizetendő.

II. táblázat.

A mérték-hitelesítő hivatalok által az időszakos hitelesítésért szedendő díjak.

A) Állandóan felállított hidmérlegek, önműködő mérlegek, gáz- és vízmérők időszakos hitelesítésének díja, úgy mint az első hitelesítésnél, darabszám szerint fizetendő és pedig gáz- és vízmérők időszakos hitelesítéséért darabonként *ugyanaz* a díj szedendő, mint az első hitelesítéséért (I. 1-ső táblázatot).

Állandóan felállított hidmérlegek és önműködő mérlegek időszakos hitelesítéséért darabonként az első hitelesítés díjának (I. I. táblázatot) *fele* fizetendő, azonban minden 3000 kg.-nál kisebb terhelhetőségű állandóan felállított hidmérleg díja 4 korona.

B) Az A) alatt felsorolt mértékek és mérőeszközök kivételével az I. táblázatban felsorolt összes többi időszakos hitelesítésre kötelezett mérték és mérőeszköz létesítésének díja kétvétenként általánosságokkal fizetendő a következő díjszabályok szerint:

II. táblázat.

Díjostály száma	Díjostály	Két évre szóló általánosság kor. fill.
I.	Községek hatósági mértékeikéért:	
a)	Budapest	100 kor. — f.
b)	Községek, melyeknek lakosszáma:	— " — "
	50,000-nél nagyobb	40 " — "
c)	10,000—50,000	30 " — "
d)	3,000—10,000	20 " — "
e)	1,000—3,000	10 " — "
f)	1,000-nél kisebb	6 " — "
II.	Községek közüzemeikéért (vizvezeték, gázvilágítás, közbizóság stb.)	
	minden egyes közüzemért egyenként	20 " — "
III.	Postahivatalok, vasuti- és hajóállomások	20 " — "
IV.	Állami, törvényhatósági és egyéb közüzemek	20 " — "
V.	Gyógyszertárak	10 " — "
VI.	Nagyiparosok és nagykereskedők	30 " — "
VII.	Különbféle mértéket használó felek (kisiparosok, kiskereskedők, gazdálkodók stb.)	
	Ha a községnek, melyben laknak, lakosszáma:	
a)	50,000-nél nagyobb	12 " — "
b)	10,000—50,000	10 " — "

c)	3,000—10,000	8 K — fill.
d)	1,000—3,000	6 " — "
e)	1,000-nél kisebb	4 " — "
VIII. Csak hozsmértékelt használó felek (kiskaprosok, kiskereskedők stb.)		
Ha a községnek, melyben laknak, lakosszáma:		
a)	50,000-nél nagyobb	1 20 "
b)	10,000—50,000	1 " — "
c)	3,000—10,000	— 80 "
d)	1,000—3,000	— 60 "
e)	1,000-nél kisebb	— 40 "
IX. Vándor iparosok, hálózők, utcai kereskedők és árusok:		
a)	ha súlyokat és mérleget is használnak	1 " — "
b)	ha csak egyéb mértéket is használnak	— 40 "

Különös határozatok.

1. Ha valamely fél az I—IX. díjosztályok közül többbe tartozik, de hitelesítendő mértékei és mérőeszközei egy helyen vannak, csak azon egy díjosztályba veendő fel, melynek díja a legnagyobb.

2. Azon felek, kik egyetlen foglalkozást különbözö helyeken üznek, minden egyes telepük után, ahol hitelesítendő mértékeik, illetve mérőeszközeik vannak, kötelesek az időszakos hitelesítés díját megfizetni.

3. Ha valamely fél, a B) alatti I—IX. díjosztályok valamelyikébe tartozik és azonkívül az A) alatti felsorolt mértékei és mérőeszközei is vannak, akkor ugy a b) alatti általányösszeget, mint az A) alatti darabszám szerinti díjat megfizetni tartozik.

4. Ha az időszakos hitelesítés a fél kérelmére a hivatal székhelyén ugyan, de a hivatali helyiségen kívül vagy a mérték-hitelesítő időszakos körútja alkalmával kijelölt időleges, hivatali helyiségeken kívül végeztetik, s a hitelesítés színhelye a vámvonalokon kívül vagy a község belterületén ugyan, de 2 kilométert meghaladó távolságban fekszik, akkor a jelen rendelet II. táblázatában megállapított díjtételeken felül a hitelesítés minden megkezdett munkanapja után még 66 korona pótdíj is fizetendő.

Amennyiben az időszakos hitelesítés a fél kérelmére a hitelesítő rendes avagy körútja alkalmával kijelölt időleges székhelyén kívül történik és egy munkanap alatt el nem végezhető, abban az esetben a hitelesítésre kötelezett fél a szabályszerű díjtételeken kívül 25 kor. pótdíjat tartozik fizetni.

5. Ha egy és ugyanazon községben lakó több fél együttesen egy beadványban kéri a mérték-hitelesítőnek a hivatal székhelyén kívül eső telepekre való kiszállását, akkor minden egyes kérelmező által a pótdíjnak fele, vagyis 12 K 50 fill. fizetendő. Ha a kérelmezők között oly gyártelep is van, amelyen a hitelesítés az első 24 órán belül el nem végezhető, ebben az esetben ezen pótdíjon kívül még minden munkanapért a 8 korona pótdíj is fizetendő az illető gyártelep tulajdonos részéről. A pótdíjak a felek által a hitelesítési eljárás megelőzően a m. kir. postatakarékpénztár után fizetendők be.

6. A hitelesítési díjszabvány elvesztése esetén felveendő jegyzőkönyv kiállításáért az 1908. évi

107.225. sz. keresk.-ügyi miniszteri rendelet 14. §-a értelmében 1 K fizetendő.

III. táblázat.

A m. kir. központi mértékügyi intézet által szedendő díjak:

1	Szeszokmérő, cukorkokmérő és sűrűségmérő hitelesítésének díja	1 K — fill.
2	Elektromos fogyasztásmérők első és időszakos hitelesítésének díja 150 Ampere-ig bezárólag:	
a)	alapdíj	4 " — "
b)	pótdíj, áram fogyasztásmérőknél minden Ampere, munkafogyasztásmérőknél minden hektowatt teljesítmény után	— 10 "
3	150 Ampere-nél nagyobb áramerősségű számlálók hitelesítési díja azonos az ugyanazon feszültségű 150 Amperes készülék hitelesítési díjával.	
3	Elektromos fogyasztásmérők hitelesítés igazolványáról másodpéldány kiállításának díja:	
a)	ha az eredeti igazolvány bemutatatik	— 50 "
b)	ha az eredeti igazolvány nem mutatatik be	1 " — "
4	Hitelesítési engedély elnyerése céljából benyújtott köölajmérő, egyenlőkaru, felsőserpenyös, körtés és hordozható hidmérleg szerkezetek megvizsgálásának díja	100 " — "
5	Hitelesítési engedéllyel bíró köölajmérő, egyenlő karu, felsőserpenyös, körtés és hordozható hidmérleg szerkezetek részletmódosítás engedélyezésének díja	10 K — fill.
6	Hitelesítési engedély elnyerése céljából benyújtott állandóan felállított hidmérleg vagy önműködő mérlegszerkezet megvizsgálásának díja	200 " — "
7	Hitelesítési engedéllyel bíró állandóan felállított hidmérleg és önműködő mérleg szerkezetek részletmódosítás engedélyezésének díja	20 " — "
8	Gáz- és vízmérő rendszerpróbájának díja	200 " — "
9	Gáz- és vízmérő kiegészítő rendszer próbájának díja	50 " — "
10	Elektromos fogyasztásmérők rendszerpróbájának díja	300 " — "
11	Elektromos fogyasztásmérők kiegészítő rendszerpróbájának díja	100 " — "

Különös határozatok.

1.) Oly hitelesítés céljából elfogadott mérőeszközökért, melyek a követelményeknek meg nem felelőknek találtakat s így nem bélyegezhetőek, szintén a táblázatban foglalt díjtételek szedendők.

2.) Oly mérőeszközökért, melyek a vizsgálat alkalmával megsérülnek, nem szedhető díj. Törékeny vagy könnyen sérülést szenvedő mérőeszközök gondosan csomagolva és törekény jelzéssel ellátva küldendők hitelesítés céljából a mértékügyi intézetnek, mert ellenkező esetben csak bebizonyított gondatlanság esetén nyújt az intézet kártérítést.

3.) Több vezetékes vagy több fázisú elektromos fogyasztásmérőknél az áramerősségre vonatkozó 150 Ampère határ érték egy lekérés, illetőleg egy fázis legnagyobb áramerősségére értendő.

4.) Ha a hitelesítés a fél kérelmére az intézetnél történik, de Budapest székesfőváros bel- és kül-

területén végeztetik s a hitelesítés színhelye a vámvonalon kívül vagy a község belterületén ugyan, de 2 kilométert meghaladó távolságban fekszik: akkor a jelen rendelet III-ik táblázatában megállapított díjtételeken felül a hitelesítés minden megkezdett munkanapja után még 14—14 korona pótdíj fizetendő.

Ezen kívül köteles a fél a hitelesítéshez szükségelt, de a hitelesítő közeg által magával nem vihető eszközöknek az intézet helyiségéből a fél telepre való elszállításáról gondoskodni avagy a szállítás után felmerült s az intézet által kifizetett költségeket is megtéríteni. Ezek a költségek akkor is megtérítendők, ha a hitelesítés színhelye a vámvonalon, illetve a város belterületén belül 2 km.-nyi távolságot meg nem halad.

A fél kérelmére a hivatal székhelyén, tehát a székesfőváros területén kívül végzett hitelesítésekért pedig a III. táblázatban felsorolt díjtételeken kívül a kiszálló tisztviselő szabályszerű napidíja, az utazási költségek és az eszközök szállításának díja is megtérítendő.

5. Ha az elektromos fogyasztásmérők valamely elektromos telep e célra berendezett laboratóriumában hitelesítettek, a hitelesítési díjből 20% engedmény adandó: ugyancsak 20% díjkezdmény adandó, ha a mértékügyi intézetnél való hitelesítés céljából egyszerre legalább 100 darab teljesen azonos készülék nyújtatik be.

6.) Törvényhatóságok, városok, községek tulajdonában vagy kezelésében levő közművekben, üzemekben, vagy vállalatokban, valamint iskolák, árvaházak, szegényházak, kórházak s általában köztisztviselőkben használt elektromos fogyasztásmérők hitelesítésénél, melyek az 1907. évi V. törvény cikk 18. §-a értelmében díjkezdményre jogosultak, a kedvezmény a hitelesítési díj 10%-a. Ha az ily fél a hitelesítéshez helyiséget, berendezést és segédmunkaerőt bocsát rendelkezésre, akkor a díjkezdmény a III. táblázatban megállapított díj 30%-a.

7.) A tudomány és ipar érdekében végzett mérések, vizsgálatok és kísérletek díjait, melyek az 1907. évi V. törvény cikk 23. §-a értelmében a mértékügyi intézethez utaltatnak és amelyek természetüknél fogva ezen díjszabásban előre meg nem állapíthatók, esetről-esetre az intézet igazgatója állapítja meg.

A kívánt mérés, vizsgálat és kísérlet díja a felek ez irányú kívánáságára legalább hozzávetőleg előre megállapítandó.

8.) A pénzügyminiszterium részére végzett vizsgálatok illetve hitelesítések díjait az illető mérőeszközökre vonatkozó pénzügyminiszter rendeletke szabályozzák.

csak a járattan közönség félrevezetésére és anyagi kizsákmányolására szolgálnak, sőt azok sok esetben ártalmasak is lehetnek.

Emnélfogva a Charles G. Lasley (Berlin 8. W. 68.) cég által „Syron”, valamint a Coza Institute 61—62 Chance Lane London W. C.) cég által „Coza-por” néven forgalomba hozott iszákosság elleni titkos összetételű szernek forgalomba hozatalát az 1876. XIV. t. c. 8. §-a alapján eltiltom.

A fentemlített szereknek a magyar szent korona országai területén való vasuti és hajószállításból, valamint a vámkezelésből való kiiltása iránt a kereskedelemügyi és pénzügyminiszter urak már intézkedtek.

Budapesten, 1909 február 26.

Andrássy, s. k.

107,230
IV. 1908. sz.

Kereskedelemügyi m. kir. miniszter.

A kereskedelemügyi m. kir. miniszter 1908. évi 107,230. számú rendelete a hordójelző hivatalok berendezése és szolgálata, valamint a hordók jelzése és a jelzésért fizetendő díjak tárgyában.

(Az 1907. évi V. t.-cz. végrehajtására vonatkozó VI. sz. utasítás.)

A hordójelző hivatalok berendezését és szolgáltatását, valamint a hordók jelzése körüli eljárást és a hordójelzésért fizetendő díjakat az 1907. évi V. t.-c. 42. §-a és a törvény 24. és 25. §§-aiban nyert külön felhatalmazásom alapján Horvát-Szlavonországotak illetve Horvát-Szlavon és Dalmátországotak bánjával egyetértőleg a következőkben állapítom meg:

I.

A hordójelző hivatalok; azoknak czime és pecsétje.

1. §.

A hordójelzést az 1907. évi V. t.-c. 25-ik §-a értelmében felállított hordójelző hivatalok s ezeknek kirendeltségei teljesítik.

A hordójelző hivatalok címe: „_____ törvényhatóság (városi, községi) hordójelző hivatalban”.

A hordójelző hivatalok címüknek megfelelő szövegű pecsétet használhatnak.

A kirendeltségek az illető hordójelző hivatal címét viselik s annak pecsétjét használják.

II.

A hordójelző hivatalok területi hatásköre.

2. §.

Az 1907. évi V. törvény cikk 25. §-a alapján felállított hordójelző hivatalok csak azon törvényhatóság területén, illetőleg Horvát-Szlavonországotokban csak azon város és község területén működhetnek, amely az illető hivatal felállította.

Ennek határán belül a hordójelző hivatalok hivatali kerületét az illető hivatal fentartó törvény-

„Coza-por” és „Syron” nevű titkos összetételű szerek forgalomba hozatalának eltiltása.

(Valamennyi törvényhatóságnak)

Az országos közegészségügyi tanács véleménye szerint a hírlapokban az iszákosság ellen hirdett csodaszerek

hatóság, illetve Horvát-Szlavonországokban az illető város vagy község állapítja meg.

3. §.

A hivatali kerületének határán kívül a hordójelző hivatalok csak kivételes körülmények között s akkor is csak a kereskedelmi miniszter, Horvát-Szlavon-Dalmátországokban a bán engedélyével eszközölhetnek hordójelzést.

Amennyiben azonban valamely törvényhatóság, Horvát-Szlavonországokban város vagy község egyénnél több hordójelző hivatalat tart fenn, s e hivatalok némelyikénél akár lemondás, akár haláleset vagy betegség következtében sürgős helyettesítésre van szükség, a hordójelző hivatalt fentartó törvényhatóság (Horvát-Szlavonországokban város, község) első tisztviselőjének, Horvát-Szlavonországokban a város vagy község előjáróságának (az 1907. évi V. t.-c. 39. §-ába körülírt esetben a hivatalfentartó község előjárósága is) előzetes kormányhatósági engedély nélkül is jogában áll ezen ideiglenes jellegű helyettesítéssel a saját területén működő hordójelzők bármelyikét is a helyettesítéssel megbízni.

III.

A hordójelző hivatalok belső ügykezelése.

4. §.

A hordójelző hivatalok

1. belső ügykezelése,
2. pénz és vagyon leltári kezelése,
3. a raktárdíjaknak számu rendelet korlátain belül való megállapítása,
4. a jelzési díjak és raktárdíjak beszédése és elszámolása,
5. a nyilvántartási könyveknek és a jelzési díj és raktárdíj beszédésekor a feleknek adott díjnyugtáknak alakja és a vonatkozó úrlapok beszerzése,
6. a nem műszaki berendezés beszerzése, pótlása és javítása,
7. a hordójelzők szolgálati állása, nevezetesen: alkalmazása, fizetése, fegyelmi ügye, elbocsátása stb.,

8. a hordójelzési munkálatokhoz szükséges napszámok felfogadása és azok mikénti díjazása, illetve az e részben felmerülő kiadások elszámolása iránt a hivatalfentartó törvényhatóság, illetőleg Horvát-Szlavonországokban az illető városok vagy községek szabályrendeletileg intézkednek.

IV.

A hordójelző hivatalok működésének megkezdése és beszüntetése.

5. §.

A hordójelző hivatalok működésüket csak akkor kezdenek meg, ha

1. felállításukat a m. kir. belügyminiszter,

illetőleg Horvát-Szlavonországokban a Horvát-Szlavon- és Dalmátországok bánja jóváhagyta.

2. ha a hordójelző hivatal helyiségét a területileg illetékes mértékhibelesítő hivatal alkalmassá találta,

3. ha a hordójelző hivatal vezetője a hivatalos esküt letette.

4. ha a területileg illetékes mértékhibelesítő hivatal ennek megtörténtéről a hordójelző hivatal fentartójától a hordójelzői minőségben alkalmazott személyre vonatkozó s az 1907. évi V. törvényeikk 26. §-ában előírt feltételek felforgását igazoló értesítést nyert.

6. §.

Ha bármely okból valamely hordójelző hivatal működését beszüntette, a hivatal eszközei az illető törvényhatóság, illetve Horvát-Szlavonországokban az illető város vagy község által azonnal hivatalos zár alá veendőek s a hivatal korona bélyegzői a m. kir. központi mértékügyi intézetnek megküldendőek.

V. §.

A hordójelző hivatali kirendeltségek.

7. §.

Az 1907. évi V. törvényeikk 25-ik §-a alapján felállított időszakos vagy állandó kirendeltségek mindenkor azon hordójelző hivatalhoz tartoznak, mely a kirendeltséget felállította. Felszerelésüket, bélyegzőiket szintén ezen hordójelző hivatal utján kötelesek beszerezni.

A kirendeltségek jelentéseiket, kimutatásait a hordójelző hivatal utján terjesztik a felügyeletre illetékes állami mértékhibelesítő hivatalhoz.

VI.

A hordójelző hivatalok viszonya az állami mértékhibelesítő hivatalokkal és érintkezése a központi mértékügyi intézettel, egyéb hatóságokkal és magán felekkel.

8. §.

Az 1907. évi V. törvényeikk 25. §-a értelmében a hordójelző hivatalok s azok kirendeltségeinek működése a területileg illetékes állami mértékhibelesítő hivatalok állandó felügyelete és ellenőrzése alatt áll.

Évégből a hordójelző hivatalokat fenntartó törvényhatóságok, Horvát-Szlavonországokban városok és községek a 35. §. értelmében készítenő szabályrendeleteiket a területileg illetékes állami mértékhibelesítő hivattal közölni kötelesek.

A hordójelző hivatalok a magyar királyi központi mértékügyi intézettel a területileg illetékes állami mértékhibelesítő hivatal utján, a többi állami hivatalokkal, valamint a törvényhatóságokkal, községekkel és magán felekkel pedig közvetlenül leveleznek.

VII.

Hivatalos órák.

9. §.

A hordójelző hivatalok hivatalos óráit azon hatóság szabja meg, amely a hivatalt felállította. A meghatározott hivatalos órák jelzése a hivatal helyiségén a közönség tájékoztatására kifüggesztendők.

Helyi viszonyokhoz képest megengedhető, hogy a hét vagy hónap bizonyos napjai tüzessenek csak ki a hordójelző hivatalok működésére nézve.

10. §.

Mindannyiszor pedig, ha a hordójelző hivatal személyzete azért nem tarthatja be a hivatalos órákat, mivel helyszínről végez hordójelzéseket, vagy ha a hordójelző hivatal a megállapított hivatalos órák alatt bármi más okból nem működik, ezen körülmény megfelelő hirdetésnek a hivatali helyiség bejáratánál szembetűnő módon való kifüggesztése útján a közönségnek tudomására hozandó.

11. §.

Szüreti időnyben, amikor előreláthatólag nagyobb mennyiségű hordók kerülnek és pedig a hivatali helyiségén kívül is több községben a hordók tulajdonosánál jelzésre, a hordójelző az illető községek előjáróságával előre közölni tartozik, hogy mikor fogja ott a hordójelzést eszközölni.

VIII.

A hordójelzők kötelességei.

12. §.

A hordójelző hivatalok személyzete köteles az 1907. évi V. törvényczikk s az ennek végrehajtása iránt kiadott kereskedelemügyi miniszteri rendeletek, nemkülönbön felettes hatóságai utasításai keretében reá szabott teendőket lelkiismeretesen, szorgalommal és pedig a kiszabott hivatalos órák pontos betartása mellett elvégezni.

13. §.

A hordójelző köteles az általa végzett hordójelzésekről egy, a mértékügyi intézet által részére megküldött ugynevezett hordójelzési jegyzőkönyvet vezetni s köteles minden év február hó 1-éig az előző évben teljesített hordójelzésekről szóló jelentést, a rendelkezésére bocsátott nyomtatvány felhasználásával, az illetékes állami mértékhatóság hivatal útján a központi mértékügyi intézetnek megküldeni.

14. §.

A hordójelző mindig a hordójelző hivatal székelyén köteles lakni.

A hordójelző állásának elfoglalásakor erről a felettes állami mértékhatóság hivatalnak maga is nyomban jelentést tenni tartozik.

Hasonlóképen bejelentendő, ha állásáról lemond, amikor egyuttal köteles bélyegzőit a mértékügyi intézethez való visszajuttatás végett, a területileg illetékes állami hivatalhoz beküldeni.

Jelentés teendő azonkívül minden esetben a felettes mértékhatóság hivatalnak, ha valamely hordójelző helyettesítéssel vagy hivatal kerületén kívül való hordójelzés eszközésével bízatik meg.

Betegség, szabadságolás vagy katonai szolgálattal esetén a hordójelzők erről nemcsak a hivatal felállító hatóságnak, az esetleges helyettesítésére vonatkozó intézkedés érdekében, hanem a területileg illetékes állami mértékhatóság hivatalnak is kötelesek jelentést tenni.

15. §.

A hordójelzők csakis a 34. § értelmében különben is személyre szóló korona bélyegzőket használhatják s hivatalos eljárásukban más hordójelzőnek korona bélyegzőit használniuk feltétlenül tilos.

Amennyiben valamely hordójelző hivatal vezetésének akár véglegesen, akár helyettesi minőségben való átvétele alkalmával az előzőnek korona bélyegzői bármi okból még ott találtatnának, köteles a területileg illetékes mértékhatóság hivatalnak beküldeni.

16. §.

A hordójelzőnek ügyelnie kell, hogy eszközei mindig jó állapotban és az előirt teljes számban meglegyenek. Amint a felszerelésben hiányt vagy hibát vesz észre, ez iránt a területileg illetékes mértékhatóság hivatal útján a mértékügyi intézetnek közvetlenül jelentést tenni tartozik.

17. §.

A hordójelző hivatalok szükség esetén a rendőrhatalóságok megkeresésére hordójelzési ügyekben szakértőt kötelesek kiküldeni. A szakértőként kiküldött hitelesítőnek székelyén kívül felszámítható napidíját, valamint felmerült kiadásait a megkereső rendőrhatalóság fedezi.

IX.

A hordójelző-jelölteknek a szakvizsgára való előkészítése.

18. §.

Minden hordójelző köteles a területileg illetékes mértékhatóság hivatal vezetője által hozzáutastott hordójelző-jelölteket a hordójelzői szakvizsgára, a hordójelzés műszaki és közigazgatási eljárásából előkészíteni. Más jelölteket ily célból nem fogadhatnak el.

A hordójelzők a jelöltektől a hordójelzői gyakorlat megtartásáért jelöltenként legfeljebb 40 korona tandíjat szedhetnek.

19. §.

A hordójelzői gyakorlaton levő hordójelzői jelöltek csakis az illető hordójelző felügyelete és felelőssége mellett végezhetnek a hivatalban hordójelzést.

X.

A hordójelzők birságolása.

20. §.

Az 1907. évi V. törvényeink 27-ik §-a értelmében a területileg illetékes állami mértékhitelítő hivatalok a hordójelző közeggel szemben a jelzési eljárás, vagy a hivatal vezetése körül tapasztalt kisebb fokú hanyagság, vagy rendetlenség esetében, az illető meghallgatása után, felebezéssel a központi mértékügyi intézethez, annyiszor, amennyiszor 20 koronáig terjedhető és az illetőnek fizetéséből visszatartandó rendbirságot alkalmazhat.

A felebbezés a birságolási határozat kézhez vételétől számított 15 napon belül a mértékügyi intézethez címezve azon állami mértékhitelítő hivatalnál adandó be, amely a birságolást ki-mondotta.

XI.

Hordójelzői hivatalok brendezerése.a) *Hivatalos helyiség.*

21. §.

A hordójelző hivatalok csakis oly helyiségben helyezhetők el, amelyet e célra a területileg illetékes mértékhitelítő hivatal, a bemutatott tervrajz alapján, vagy a rendes hivatali körutja alkalmával tartott vizsgálat már alkalmasnak talál.

A hivatal műszaki berendezését illetőleg megköveteltetik, hogy a helyiségben a mérlegek (köbző-hengerek) a mérés elvégezhető és a hordóknak a mérleghez (köbző-hengerhez) szállítása szempontjából célszerűen elhelyezhetők legyenek. A hordóknak vízzel való megtöltése és kiürítése minél kevesebb idővesztéssel legyen elvégezhető s a megtöltés, illetőleg a kiürítés alkalmával a mérleg ne szenvedjen.

A hivatalban egy íróasztalnak és végül az ügyiratok és nyilvántartási könyvek elzárva tartatására szolgáló szekrénynek kell lennie.

Nagyobb forgalmu hivataloknál gondoskodni kell azonkívül egy fedett szinről, vagy raktárhelyiségről, ahol a hivatalba jelzés céljából hozott hordók az elszállításukig elhelyezést nyerhetnek.

22. §.

A hordójelző hivatalok helyisége a hordójelző magánlakásúal nem használható s a helyiségben semmi oly tárgynak lenni nem szabad, amely nem a hivatal tartozékát képezi. A hivatal a közönség tájékoztására jól látható felirattal látandó el.

b) *Műszaki felszerelés.*

23. §.

A hordójelző hivatal műszaki felszerelése a következőkből áll:

1. egy darab 1000 kg. terhelhetőségű hidmérleg a hozzátartozó súlyokkal és

2. a szükséghez képest ezenfelül egy darab 300 kg. terhelhetőségű hidmérleg a hozzátartozó súlyokkal.

3. Bélyegzők, és pedig:

a) 9 drb égető arabs szám (0-9-ig) az úrtartalom jelzésére;

b) 9 drb ütő arabs szám (0-9-ig) a sorsszám jelzésére;

c) 1 drb égető l. betű a liter jelzésére;

d) 1 drb .) égető a tizedes számok elválasztására;

e) 1 drb égető T. a tara jelzésére;

f) 1 drb égető kg. a kilogramm jelzésére;

g) égető koronák annyiszor 2 darab, ahány hordójelzője van a hivatalnak;

h) 2 drb égető évszám.

24. §.

A hordók úrtartalmának meghatározására a mérleg helyett köbzőhengerek is használhatók. Ezek szerkezetére nézve azon hatáság felkérésére, amely köbzőhengereket akar felállítani, a központi mértékügyi intézet esetről-esetre határoz.

A köbzőhengereket használatba vételük előtt a központi mértékügyi intézet megvizsgálhatja és megbélyegezteti.

25. §.

Azon hordójelző hivatalok, melyek köbzőhengerekkel rendelkeznek, a köbzőhengeren kívül tartoznak a hordók tarasulyának meghatározására egy 1000 kg. terhelhetőségű mérleget beszerezni a hozzátartozó súlyokkal.

26. §.

Fémhordók bélyegzéséhez szükséges bélyegzési felszerelés, miután ily hordók jelzése csak igen ritkán fordul elő, csakis azon hordójelző hivataloknak küldetik meg, amely hivatalok vezetőinek jelentése szerint kerületeikben ily hordók jelzése kívántatik.

27. §.

A hordójelző hivatalok az előző 30...33. §-okban megállapított felszerelése az 1907-ik évi V. törvényeink 23. §-a értelmében a m. kir. központi mértékügyi intézet útján szerzendő be.

Az előírt műszaki felszerelés időközi javítása, vagy pótlása akár magának a hordójelző hivatalnak a területileg illetékes állami mértékhitelítő hivatal útján való előterjesztése, akár az ellenőrzést teljesítő területileg illetékes állami mértékhitelítő hivatalnak, vagy a m. kir. mértékügyi intézet kiküldöttjének jelentése alapján, a hordójelző hivatal felállító hatóság előleges értesítése nélkül is, azonnal foganatosítottatik.

28. §.

Minden hordójelző a hordójelzéseknél való használat céljából külön-külön korona bélyegzőkkel láttatik el.

Ezen bélyegzőket a m. kir. központi mértékügyi intézet küldi meg.

29. §.

A korona bélyegzőknek kicserélése, miután minden hordójelző kettővel láttatik el, oly módon történik, hogy az illető hordójelző a hasznavehetetlenné vált bélyegzőt a mértékhitelesítő hivatal útján a központi mértékügyi intézethez hivatalból beküldi s ekkor ennek ellenében újat kap.

30. §.

A hordójelző hivatalok nem műszaki felszereléséről és berendezéséről, mint világítási, fűtési, berendezési stb. tárgyak, valamint esetleg viztartány és szivattyú beszerzéséről azon hatóság tartozik gondoskodni, amely a hivatalt felállította.

31. §.

Az 1874. évi VIII. törvényeikk alapján felállított hordóhitelesítő hivatalok felszereléséből az 1000 és 3000 kg. terhelhetőségű tizedes mérlegek, a hozzátartozó súlyok, égető arabszámok, ütő arabszámok, ha jókarban vannak, az új hivatalokat felállító hatóságok által átvehetők.

32. §.

Nem tizedes, hanem futó-sullal ellátott mérlegek használhatóságára nézve, mielőtt azok az új hordójelző hivatalok részére átvétnének, az állami központi mértékhitelesítő bizottság véleménye kérendő ki.

XII.

A hordójelző hivatalok eljárása a hordók jelzés, körül.

33. §.

A hordójelző hivatalok a jelzendő hordók birtokosának megkeresésére járnak el.

A hordójelzés történhetik: 1. a hordójelző hivatalos helyiségében; 2. a hordójelzést kérő félnél a helyszínen: a) vagy esetről-esetre történő meghívás, vagy b) időszakos vagy állandó kirendeltségek útján.

A) Hordójelzés a hivatalos helyiségben.

34. §.

Ha a hordók jelzése a hordójelző hivatalos helyiségében történik, a hordójelzést kívánó felek kötelesek hordóikat tiszta állapotban és az alább részletezendő kívánalmaknak megfelelően a hordójelző hivatalos helyiségébe szállítani s kötelesek továbbá a teljesített vizsgálat, illetőleg jelzés után azokat a hivatalból ismét elszállítani.

35. §.

A hordóknak a hivatalos helyiségből való elszállítása előtt az e rendeletben megszabott hordójelzési díj a törvényhatóságok, illetőleg Horvát-Szlavonorságokban a városok vagy községek által szabályrendeletileg meghatározott módon lefizetendő.

36. §.

A hordójelzőknek szigorúan tiltva van a hordóknak akár hivatalos helyiségükbe szállítását, akár onnan elszállítását elvállalni.

Amennyiben valamely fél hordóit a hordójelző hivatal által megszabott időponttól számított 24 órán belül el nem szállítja, a törvényhatósági, illetőleg Horvát-Szlavonorságokban a városi, illetőleg községi szabályrendeletek által meghatározott raktárdíj fizetendő.

B) Hordójelzés a hivatalos helyiségen kívül.

a) Helyszíni hordójelzés esetről-esetre.

37. §.

A hordójelzők a felek akár írásbeli, akár szóbeli megkeresésére a hordójelző hivataluk részére megállapított kerületben a helyszínen is eszközölhetik, ha ezt a hivatal székhelyén végzendő hivatalos teendők megengedik.

38. §.

Ily helyszíni jelzésért a tulajdonképeni jelzési díjon felül a helyszíni jelzésért járó egyéb díjak is (l. Függelék) felszámítandók.

A jelzést kérő felek kötelesek egyuttal a hordójelzés tartamára megfelelő helyiségről, a szükséges vízmennyiségről, az égető bélyegzők izzításához szükséges készülékekről és anyagokról, valamint a kellő segédekről gondoskodni.

39. §.

Kivételes esetekben, ha az időjárás annyira kedvező, hogy feltehető, miszerint az a mérés pontosságára befolyással nincsen, megengedhető a helyszíni jelzésnek a szabadban való eszközése is.

b) Helyszíni hordójelzés kirendeltségek útján.

40. §.

Az 1907. évi V. törvényeikk 25. §-a értelmében hordók iparszerű előállításával foglalkozó, nemkülönbön oly ipartelemek kérelmére, melyek üzemükben nagyobb mennyiségű jelzett hordót használnak, a hordójelző hivatalok a kereskedelemügyi miniszter engedélyével az illető ipartelegeken, a költségek megtérítése fejében, időszakos vagy állandó kirendeltségeket tarthatnak fenn.

A kirendeltség iránti kérvények azon törvényhatóságnál, illetőleg városnál vagy községnél nyújtandók be, amelynek területén az illető iparteleg fekszik, illetőleg amely a kirendeltség megadására, mint hivatalfentartó is területileg illetékes. A hordójelző hivatalú fentartó hatóság határozata, amelyben engedélyezés esetére a kirendeltség felállításának részletes feltételei is megállapítandók, jóváhagyás céljából a kereskedelemügyi miniszterhez terjesztendő fel, ki ha Horvát-Szlavonorságokban területen felállítandó kirendeltség engedélyezése kéretett, Horvát-Szlovén és Dalmátországot bányajel egyetértéssel határoz.

A kirendeltségek felállításának feltételéül mindenkor kikötendő: a) hogy a kérelmező vállalat fedezi a hordójelző személyi járandóságait, a kirendeltség működésének időtartama alatt, b) hogy fedezi a műszaki felszerelés költségeit, c) hogy az illető vállalat a b) és c) alatti címen milyen összeget tartozik fizetni, végre d) hogy oly helyiséget tartozik a vállalat a kirendeltség rendelkezésére bocsátani, amelyben a hordójelzéshez szükséges eszközöket a hordójelző zár alatt tarthatja.

41. §.

A kirendeltséget vezető hordójelző az általa vizsgált, illetőleg jelzett hordókról kimutatást vezet, amely kimutatás a kirendeltséget kért vállalat által láttamozandó, annak igazolásául, hogy tényleg annyi hordó vizsgálatot, illetőleg jeleztetett, mint amennyi az ily módon vezetett kimutatásban fel van tüntetve.

42. §.

A kirendeltségek csakis azon gyári vagy iparvállalat hordóit jelezhetik, amely vállalat a kirendeltség felállítását kérelmezte.

Amennyiben valamely törvényhatóság, Horvát-Szlavonországokban város vagy község egy ily kirendeltséget, mint rendes, mindenki által hozzáférhető hordójelző hivatalt akarná használni, az az illető törvényhatóság, város vagy község és a kirendeltséget kérelmezett vállalat közötti egyezség útján szabályozandó.

43. §.

A kirendeltségek a hordójelzésért, e rendelet függelékében meghatározott jelzési-díjakat szedik. A díjfelvétel módja a 10-ik §-ban előadott eljárás alkalmazásával szabályoztatik.

XIII.

Hordójelzési kötelezettség.*A közforgalomban használt hordók iránti követelmények.*

44. §.

Az 1907. évi V. t.-e. 24. §-a értelmében bort és sört, valamint egyéb szeszes italokat tartalmazó hordók csak akkor hozhatók forgalomba, ha azokon az ürtartalom és az üres hordók sulya törvényes mértékben megjelöltetett. E hordók mindazon esetekben új jelzéssel látandók el, midőn rajtuk oly mérvű javítás, vagy abroncsok oly mérvű meghuzása történt, amely ürtartalmukat e rendeletben alább említett határokon túl megváltoztatja.

Követelmények.

45. §.

Csak szilárd szerkezetű hordók fogadhatnak el a hordójelzési eljárás alá és csakis akkor, ha rajtuk az abroncsok kellően meg vannak szorítva.

46. §.

A közönséges hordók ürtartalma határhoz, vagy bizonyos literszámhoz kötve nincsen.

A sörszállító hordók hitelesíthetők: 1. ha szurokkal ki vannak öntve, 2. ha a hordó tulajdonosa a hordó csapos feikén ezen szót „sör”, Horvát-Szlavonországokban „pivo” könnyen feltűnő betűkkel beégette, 3. ha a köbirtalmuk 125 l; 25 l, 50 l, 100 l, 200 l, vagy 300 l.

Hordójelzési műszaki eljárás.

47. §.

A hordók vizsgálata és jelzése körül kövendő műszaki eljárás részleteit a központi mértékügyi intézet kiadandó utasításai szabályozzák.

XIV.

Megengedhető hibahatárok.

48. §.

Közönséges hordóknál a hordók jelzése alkalmával, a hordó valódi ürtartalmanak, a hordó reáégetett ürtartalmától való megengedett eltérése 50 literig terjedő ürtartalomra jelzett hordónál 0,1 liternél
51-től 100 literig terjedő ürtalomra jelzett hordónál 0,2
101-től 300 literig terjedő ürtartalomra jelzett hordónál 0,5
301 l. és annál nagyobb ürtartalmu hordóknál 1
nagyobb nem lehet.

A közforgalomban használt hordók valódi ürtartalmanak a reá égetett ürtartalomtól való eltérése nem lehet nagyobb a reáégetett ürtartalom 2 százalékánál. Ha valamely hordónál ez az eltérés a 2%-nál nagyobb, az a közforgalomból az 1907. évi V. törvény cikk 33. §-ban meghatározott büntetés terhe alatt kivonandó, illetőleg használatba vétele előtt új jelzéssel látandó el.

49. §.

Sörös hordók, mint olyanok még jelezhetők, illetőleg használatuk a közforgalomban az előbbi szakaszban említett törvényben meghatározott büntetés alá nem esik, ha ürtartalmuk

a 125 literesre jelzett hordónál	0,5 literrel
a 25	1
az 50	2
a 100	3
a 200	4
a 300	5

különbözik a 15-ik §-ban előírt ürtartalomtól.

50. §.

Ugy a közönséges, mint a sörsördők tarsulyának a reá ütött sulytól való eltérése nem lehet nagyobb, mint a reáégetett tarasuly 10%-a. Ha valamely hordónál ez az eltérés 10%-nál nagyobb, az a közforgalomból az 1907. évi V. t.-e. 33. §-ában meghatározott büntetés terhe alatt kivonandó, illetőleg a hordó használatba vétele előtt új jelzéssel látandó el.

XV.

A hordók bélyegzése.

51. §.

Az ezen rendelet szakaszainak megfelelő, a közforgalmi célokra szolgáló hordóra a következő bélyegek alkalmazandók: 1. reáégetendő a hordójelzési-korona bélyegző, mely alatt egyuttal a hordójelzést teljesítő hordójelző száma is foglaltatik; 2. reáégetendő a hordójelzés évének száma; 3. reáégetendő a hordó ürtartalma literekben kifejezve, a 17-ik szakasz első kikezdésében meghatározott pontosságig; 4. reáégetendő a hordó tarasulya 0.1 kilogrammokra kikerekítve; 5. közönséges hordóknál a hordók dongáinak a csaplyuk felé eső végébe betűtendő a hordó hordójelzési jegyzőkönyvi száma.

Mindezen bélyegek az alábbi §§-ban meghatározott módon alkalmazandók.

52. §.

A közönséges (boros) hordók feneke általában oly szerkezeti lévén, hogy a fenék dongái függőlegesen állanak akkor, ha a csaplyuk a legmélyebb helyzetben van, ily hordóknál legfelül helyezendő el egymás mellett a korona és az évszám, de úgy, hogy a koronának és az évszámnak is egyrésze a csapos, a másik része pedig a vele szomszédos dongára essék, ezen bélyegek alá a csapos dongára égetendő be a liter szám és alája égetendő a hordó tarasulya.

53. §.

Előfordulnak esetleg olyan közönséges (boros stb.) hordók is, amelyeknél a fenék szerkezete olyan, hogy a dongák vízszintesen állanak, midőn a csaplyuk a legmélyebb helyzetben van. Ilyen hordóknál a korona és évszám bélyeg a csaplyuktól jobbra és balra úgy helyezendő el, hogy részben a vele szomszédos dongákra essék. A liter jelzés ez esetben a csaplyuk fölé, azon dongára égetendő, mely dongára a korona és évszám felső része esik; a tarasuly ez esetben a literszám fölé égetendő be.

54. §.

A sörös hordók feneke általában olyan szerkezeti, hogy a dongák vízszintesen fekszenek, amidőn a csaplyuk a legmélyebb helyzetben van. Ilyen hordóknál a csaplyuktól jobbra és balra helyezendő el a korona és évszám oly módon, hogy részben a csapos, részben a szomszédos dongára essék. A sör szó (a tulajdonos által) és a liter jelzés ez esetben legalább részben azon dongára égetendő, mely dongára a korona és évszám jelző része esik, a sör szó az ürtartalom fölé égetendő a hordó tarasulya. Megjegyzendő, hogy a sörös hordók lezárására használt pénzügyi sörtrjegy számára a csaplyuk körül elegendő hely szabadon hagyandó.

55. §.

Előfordulnak esetleg oly sörös hordók is, amelynél a fenék szerkezete olyan, hogy a dongák függőlegesen állanak, ha a csaplyuk a legmélyebb helyzetben van. Ez esetben a korona és évszám, valamint az ürtartalom jelzése úgy helyezendő el, mint a 21. §-ban tárgyalt esetben azzal különbséggel, hogy a literszám mögé a sör szó a tulajdonos által reáégetendő s hogy a hordó tarasulya a jobb- vagy a baloldalon helyezendő el.

56. §.

Ha a hordójelzési eljárás alá vetett hordókon a csaplyuk még nincs kifurva, a csaplyuk helye a tulajdonos által feltűnt módon megjelölendő s a bélyegzés akkor éppen úgy fogantatandó, mint a kifurt csaplyukkal ellátott hordóknál.

XVI.

Kivételes intézkedés fémről készült hordókra vonatkozólag.

57. §.

Fémről készült hordók a hordók jelzésre csak akkor fogadtatnak el, ha belül ónozva vannak. Az ónozás jószágának egészségügyi szempontból való ellenőrzése, illetőleg a hordó készítőjének felelőségére vonhatása miatt a hordó készítőjének neve a hordón elválaszthatatlanul megjelölendő.

58. §.

A fémről készült hordók bélyegezhetése céljából azokra egy kis sárgarézből készült fém táblácska két ónoceppel reáerősítendő.

Az ónocepek egyikére az évszám bélyegző, a másikára a hordójelzés éve, a fém táblácskára pedig a hordó ürtartalma és tarasulya ütetik, valamint a hordó sorszáma.

XVII.

Felelőség a hordó jelzett ürtartalmának helyességéért.

59. §.

A hordójelzés helyességéért a hordójelző csak abban az esetben felelős, amidőn a hordó töltése bebizonyíthatólag közvetlenül a hordó jelzése után történt anélkül, hogy a hordó a jelzést közvetlenül követő első töltés után kiürített és újratöltetett vagy bármilyen változások alá vetett volna.

60. §.

Tekintettel az 1907. évi V. t.-c. 34. §-ának utolsó bekezdésére, minden más esetben a hordó helyes ürtartalmáért a felelőség arra hárul, aki a hordót töltötte.

61. §.

Oly sörös hordók újrajelzése alkalmával, melyekre a hordók tulajdonosának neve fel van jegyezve, ha azokat nem a hordón megjelölt tulaj-

donos vagy annak igazolt megbízottja nyújtja be jelzés céljából, úgy az előbbi a jelzés idejéről hivatalból idejekorán értesítendő.

XVIII.

Hordójelző hivatalok elleni panasz.

62. §.

A hordójelző hivatalok elleni panaszok azon állami mértékhatóságok hivatalnál adandók be, amely alá a panaszlott hordójelző hivatal területeleg tartozik.

Az állami mértékhatóság hivatal a panasz ügyében hozott határozatáról a panasztevőt és a panaszlott hordójelzőt értesíteni tartozik. A határozat ellen úgy a panasztevő, mint az 1907. évi V. t.-c. 27-ik §-a értelmében a panaszlott hordójelző, a határozat kézbesítésétől számított 15 napon belül a központi mértékügyi intézethez fellebezéssel élhet.

A fellebezés a határozatot hozott mértékhatóság hivatal utján intézendő a központi mértékügyi intézethez.

XIX.

Az 1874. évi VIII. t.-c. alapján hitelesített hordókkal való elbánás.

63. §.

Az 1874. évi VIII. t.-c. alapján hitelesített hordók az 1907. évi V. t.-c. életbe lépte után a közforgalomban az 1907. V. t.-c. 24. §-ában a jövőre nézve előírt tara jelzés nélkül is, továbbra is használhatók.

E hordókra nézve az 1907. évi V. t.-c. s annak alapján kiadott rendeletek határozmányai csak akkor jönnek tekintetbe, ha rajtuk jelen rendelet 1. §-a értelmében oly mérvű javítás vagy az abroncsok oly mérvű megszorítása történt, amely újratartalmakat e rendeletben megállapított határokat túl megváltoztatja. Ez esetben a hordókra az 1874. évi VIII. t.-c. alapján alkalmazott hitelesítési bélyeg megsemmisítendő s az illető hordók is jelzés alá boesátandók.

XX.

Dijszabás.

A hordók jelzéséért szedendő díjak táblázata.

A) Közönséges hordók

50 liter újrtartalomig...	15
51—150 l. újrtartalomig ...	25
ezenfelül minden 10 literért ...	2

(a 10 liternél kisebb maradék a díj felszámításánál teljes 10 liternek tekintendő.)

B) Sörös hordók.

12, 5, 25 és 50 literes hordókért ...	15
100 literes hordókért ...	25
200 literes hordókért ...	35
300 literes hordókért ...	50

Jelzési eljárási díj állásában.

128,195.
V. a. /1908. B. M. körrrendelet.

Különös határozatok.

1. Ezen díjtáblázatban felsoroltaktól eltérő díjtételeket, az alábbiakban meghatározott kivételes esetektől eltekintve, egyetlen hordójelző hivatal vagy kirendeltség sem szedhet.

2. A díjtáblázatban kitüntetett díjtételek mindenkor, tehát akkor is szedhetők, ha a hordókat a hordójelző, mint a közforgalom számára nem jelezhetők visszatartásig.

3. A hordóknak a feleknél a helyszínén végzett jelzése alkalmával a fenti táblázatban felsorolt díjakból 25% engedmény adandó.

Az állandó kirendeltségek a fenti táblázatban felsorolt díjak 50%-át szedik.

4. A hordójelző hivatal helyiségéből a jelzés befejezése után 24 óra alatt el nem szállított hordókért raktárdíj szedhető. A raktárdíj mérvét, azzal a korlátozással, hogy ez egy napra nem lehet több, mint a jelzési díj, a helyi viszonyoknak megfelelően a hordójelző hivatal fenntartó hatóság állapítja meg. A raktárdíjak jegyzéke minden hordójelző hivatalban kifüggesztendő.

5. Azon esetben, ha a hordójelzés a hordójelző hivatal székhelyén kívül teljesített, a felsorolt jelzési díjakon felül felszámítható:

A) napidíj, fél napra 4 korona, egész napra 8 korona,

B) netán szükséges fuvar- vagy viteldíj,

C) az eszközök szállítási költsége.

Napidíj a hordójelzőnek úgy a munkával,

mint az utazással töltött ideje után jár.
A napok az elutazás időpontjától kezdődőleg 24 órával számítandók. Az így megállapított egész napokon túl fennmaradó 12 órát meg nem haladó idő felnapnak számítandó. Ha a munka és utazás 12 órán belül elvégeztetik, a hordójelzőnek fél napi díj jár.

A székhelyen, de a hivatalon kívül teljesített jelzések alkalmával csak a B) és C) alatti díjak számítandók fel.

6. Ha a hordójelző hivatal székhelyén kívül fekvő községben lakó több fél részére ugyanazon alkalommal végeztetik a helyszínén hordójelzést, akkor az 5. pont értelmében megtérítendő költségek az illető felekre, az általuk fizetendő jelzési díjak arányában rovandók ki.

Budapest, 1909 január hó 7-én.

Kossuth.

Külföldieknek az ország területén való lakhatása ügyében felvett jegyzőkönyvek és lakási bizonylatok bélyegilletéke.

(Valamennyi törvényhatóságnak.)

A külföldieknek az ország területén való lakhatása ügyében felvett jegyzőkönyvek és a lakási bizonylatok bélyegilletéke tárgyában 1908. évi július hó 14-én 71,512. B. M. sz. a. kiadott rendelet kiegészítéseképpen a pénzügyminiszter ural egyetértőleg, a következőkről értesitem:

A törvényesített bélyeg- és illetékszabály kiegészítő részét képező illetéki díjjegyzék 25. tételének 12. pontja

alatt foglalt rendelkezések értelmében azon egyének, akik nek szegénysége az ott megszabott módon igazolva van, bélyegmentességben részesülnek peres és közigazgatási ügyeikben. Ezek a rendelkezések természetesen beföldiekre vonatkoznak, de alkalmazandók az 1899: XLVI. t.-c. 37. §-a alapján az osztrák honpolgárokra is.

Minthogy a lakási eagedélyt kérő külföldiek legnagyobb része Ausztriából jön be, amennyiben ezek szegénysége a fentebb idézett törvény rendelkezése szerint igazolva van, ezektől sem bejelentésekre, sem a lakhatási engedélyekre bélyeg nem követelhető.

Más államokból bejövő külföldiekkel szemben ez az eljárás abban az esetben alkalmazható, ha az illető állammal e tekintetben viszonyosság áll fenn. E tekintetben tájékoztatástul szolgálhat az 1899: XXIII. t.-c. által becikkelyezett szerződés, hol a szerződő államok meg vannak nevezve.

Igaz ugyan, hogy ez a szerződés a polgári jog ségelyre vonatkozó viszonyosságát tárgyalja, de a szegény jogra vonatkozó rendelkezései a közigazgatási eljárásban is alkalmazandók.

Végül még megjegyzem, hogy oly külföldi egyének részére is, kiknek szegénysége kellő módon nem igazoltatott és a bélyegilletéket nem rótták le, más törvényes akadály nem léteben a lakási bizonylat kiállítandó ugyan, de a bizonylat bélyegtelenége miatt a hivatalos leletet fel kell venni.

Budapest, 1909 február 26.

Andrássy, s. k.

Tisztviselő kertvárosok.

Irtó: **Modgyaszay István** műépítő.

A »Városok Lapja«-ban érdekes cikk jelent meg a fenti címen, melyből közöljük a következőket:

A lakóházak egyfelől a telkeknek a város belsejében való helyzete, másfelől azok eddigi célszerűtlen és költséges építési módja miatt a folyton rosszabbul munkáviszonyok folytán napjainkban már annyira megdrágultak, hogy e nagyfontosságú ügygel nemcsak a fővárosban, hanem a vidéken is komolyan kell hogy foglalkozzunk.

A gyökeres megoldás épen az előbb említett indító okok elkerülésében áll: a telek, az építési módja és a finanszírozás helyes megválasztásában.

A telek a városban kívül fekvő emelkedett helyen, lehetőleg folyóvíz mellett és déli lejtőn legyen észak és nyugat felől helyektől védve. Az utóbbiak helyett természetesen körülültetett lombos erdő is nyújt valamelyes védelmet a szél ellen. Ily módon hasonlithatlanul olcsóbb és egészségesebb a telek. Egy kis távolságtól épen nem kell idegenkednünk, a villamos vagy motoromnibusz üzem teljesen segít ezen a csak látszólagos hátrányon, mely lehetővé teszi, hogy az új városrészt egész területén kerti levegőben élhessünk. A 100—500 □² nagyságú telkek a családi házak külön álljanak, vagy szerényebb viszonyok mellett kettésével, esetleg négyesével csoportosítva oly módon, hogy a ház is és a hozzájuk tartozó kertjeik is teljesen elkülönítve legyenek.

Az egész telep okvetlen csatornázandó, víz- és villamos vezetékkel látandó el.

Ha a vezeték a városi hálózatba nem kapcsolható be, már kisebb telpeknél is határozottan gazdaságos a külön szivattyú és villamos telep. Utóbbiak esetén az újabban igen

jól bevált és az egész telep részére olcsó fűzőm központi távfűtés is alkalmazható.

Az építési módját úgy kell megválasztanunk, hogy az újabb, kipróbált technika vívmányok minden előnyét lehetőleg kihasználjuk. Napjainkban a kapzsi erdővállalkozók a kereskedelemben általában meg nedves, frissen vágott fát szállítanak az ezektől készülő könnyen korhadó szerkezetek korántsem oly megbízható, mint a régi becsületes világból való fedél-székek.

Egy új kastélyban hat év után az összes korhadó fa-mennyezeteket le kellett bontatnom és vasbetonnal helyet, tesitítenem, mi által az ajtókat és padozatot állandóan fenyegető házigomba elterjedését még idejében elkerülhettük.

Hogy a házigomba miatt a ház összes ajtó, ablak és padlózat munkáinak utólagos kicserélése mily kellemetlen meglepetés, mindnyájan ismerjük és az újabb faanyag révén mindjobban megfogjuk ismerni.

A falazatra egyelőre leghelyesebb, ha a jól égetett téglánál maradunk minden egyéb előnye mellett az épület becsérteke miatt is.

A családi ház beosztása azonban lényegesen el kell hogy térjen az eddigi célszerűtlen — helyet és anyagot pocsekölő — szokástól. Általános érvényűnek tekinthetjük azt a követelményt, hogy a háló és az ebédlő (nappali) legyen a legnagyobb szoba, igen világos és tágas legyen a konyha legalább (300×400), a cselédszoba (fülke 200×300) és a száraz pince.

Sokkal egészségesebbek és olcsóbbak az alacsonyabb szobák. Az eddigi berendezésnél az ablakok szárnyait csak a vállfág nyithatjuk ki, a fölött már a mennyezetig terjedő rossz meleg levegő megreked.

Ha a szoba magassága 2,80—3,20 m. (az angoloknál 2,50) az ablak feljuthat majdnem a mennyezetig, és pedig vállfa nélkül *egy szárnymagassággal*. Ily módon minden szellőzés alkalmával a szoba összes levegője azonnal teljes magasságban kicserélődik. Kályhafűtésről napjainkban már szó sem lehet. A szobák bepiszítása, a szén fáradtságos széthordása és a több kéményben és tüzelőhelyt való hőmennyiség elpocsekolása miatt.

Végül meg kell barátkoznunk az olcsóbb, tömörebb és hatásában barátságosabb emeletes családi ház típusával. Mindezeket az elveket teljes biztossággal csak azóta ajánlhatom, mióta a szerintem épített villám hazai viszonyok között is teljesen beváltak. Abból az alkalomból, hogy a fővárosban egy nagyobb (1000 házas) és kisebb (60 házas) tisztviselő kertváros létesítésével foglalkozom, úgy vélem, hogy a fontosabb eredményeket közölve, a vidéki városok hasonló törekvéseikhez is alapul vehető megbízható adatokkal lapunk közönségének segítségére lehetek.

A nagyobb telep öt típus szerint épül. Zöme a négyfelé osztott 400 □² telken 100 □² önlény terület sarkába négyes csoportosításban épül. Három szobás családi házból fog állani a következő beosztással:

A földszinti padló 75 cm. magas a föld színétől, a helyiségek belső magassága 3-00 méter.

Az előtérbe az emeleti erkélytől védett könyöklős lépcső vezet. Jobbra a klozet, szemben a nappali (ebédlő) balra a konyha nyílik (4-60×3-20 méretű, melynek külön lépcsője és bejárója is van. Belső sarkában van a központi légfűtés kaloriférje és a tüzhely. Erről a helyről a házban szükséges összes tüzelés elvégezhető, tehát a fűtés, a főzés és egy külön — több helyt bevált, elrendezésem szerint — a fűdívő melegítése is.

A konyhába nyílik a kamara (2·27×2·40) (pincelepcsővel) és a cseléd ablakos fülkéje (2·27×2·40). A pincelepcső a közös mosókonyha (3·28×3·22) érintésével vezet le a pincebe, (4·50+4·30) melynek az udvar felé külön fahányó ablaka van.

Az ebédlőt (467×460) kiszökkelő hármias osztású ablak világítja meg. Innen vezet fel az 1·10 m. széles lépcső az emeletre, melynek fordulata kerevet, alája tágas szekrény helyezhető. Az emeleten (5·23×4·60) a tágas társalgóba érünk, melyből a kertí erkélyre (200×100) és a háló szobába (360×460) nyithatunk. Mindkettő hármias beosztású kiszökkelő ablakkal világítva. A hálóból nyílik a teljesen berendezett fürdő (és öltöző) (227×200) és a ruhaszárító (227×200.)

Az összes említett helyiségeknek kivétel nélkül közvetlenül a szabadba nyíló ablak van.

Az összes lépcsők, mennyezetek, erkélyek, könyöklők, tetők vasbetonból készülnek, a padlóburkolat kettős rétegű házmagmentes karborit viasszal beeresztve és felkelfelve.

Az ablakszárnyak és külső tokok elsőrendű boszniai boroví fából készülnek.

A teljesen kész, lakható ház építési költsége egy-egy házra eső kerítés, utcai vízvezeték és csatornázással 10.000 K. feltétlenül megbízható, elsőrendű fővárosi cégek vállalatában.

A kisebb telep kétféle osztott 300□* telken 150□* terület feloldással párosával épül ugyanolyan beosztással és berendezéssel, de jóval kényelmesebb méretekkel, nyílt tornáccal, tágas előszobával, 7·64 m. hosszú nappalival és az emeleten terasszal. Ennek a háznak építési költsége az előbbeni értelmezés szerint 14.000 korona.

A finanszírozásnak kétféle iránya lehet: vagy az, hogy a ház idővel lakójának magántulajdonába menjen át, vagy az, hogy kedvező, de hosszú időre biztosított bérletviszony mellett (ha pl. a város az építető) városi köztulajdon maradjon.

Természetes, hogy a finanszírozás utóbbi adatai vidékenként a viszonyok és kockázat szerint igen változók és korántsem oly biztosak, mint az építésre vonatkozólag közölt adatok.

Hogy eddig ilyenmő tisztviselő kertvárosok nem épültek, annak tulajdonítandó, hogy hiányzott a kényszerítő körülményeken kívül a kérdés alaposabb tanulmányozása egy műszaki, mint a pénzbeli oldaláról.

Az bizonyos, hogy a régi drága szerkezetekkel az elmúlt időkbe való beosztással és fegyelméletlen vállalkozókkal jly művellet szerencsés végrehajtása el sem képzelhető. A pénzbeli megoldás pedig akkor a legkedvezőbb, ha a művellet nem úzérkedő úgynökökre van bízva, hanem a társadalom ama nemes gondolkodású, legtekintélyesebb vezérféraira, akiknek ebben az volna egyetlen céljuk, hogy tisztviselő társainak egészséges, izléses és kedves otthon teremtsenek.

Ad. 2624.
1909.

Debreczen sz. kir. város tanácsától.

Felhívás

valamennyi városi tisztviselőhöz.

A városi tisztviselők a m. kir. Belügyminiszter ur rendelete folytán felhívattnak a részvénytársulati vagy szövetkezeti alapon szervezett pénzintézetek és nagyipari vagy közlekedési vállalatoknál esetleg betöltött igazgatósági tagsági, vagy felügyelőbizottsági állásaiknak a törvény-

hatósági bizottsági közgyűléshez az összerférhetőség kérdésének elbirálása végett való bejelentésére.

Miután a felhívásnak egyes tisztviselők még eleget nem tettek, a bizottsági közgyűlés ily értelmű rendelkezése folytán ismételve felhívattnak, hogy fent említett állásaikat a f. év március hó 15 ik napjáig a tanácshoz jelentsék be. Debreczen, 1909. év március hó 5.

A városi tanács.

Solymosi Elek színésziskolája.

Mindenkor hivei, barátjai és támogatói voltunk minden kulturális mozgalomnak nemcsak azért, mert a kultúra terjedése művelit az elméket és nemesíti a sziveket, hanem azért is, mert ma az országok nagyságát nem a fegyveres erő, hanem a szellem növekedő hatalma mozdítja elő.

Debreczen sz. kir. városnak fejlett érzéke van a kultúra iránt. Ezt bizonyítani felesleges, mert ez irányú alkotásainak egész sorozata mint szembezőkő igazság tűnik elénk. Áldozatkészsége nem szünetel és kulturális, emberbaráti intézményei őt hazánk elsőrangú városai közé helyezik.

Ezeknek előrebocsátása után megemlítjük, hogy Solymosi Elek, a debreczeni színiiskola tulajdonosa és igazgatója megkereste a várost, hogy vállalatát nagyobb összeggel támogassa. A művész hivatkozik a kezdet nehézségeire és arra a célra, melynek megvalósítását maga elé tűzte, felemlítvén azon eredményt is, melyet iskolája rövid időn belül fel tud mutatni.

Solymosi Elek vállalkozása kétségkívül tiszteletre méltó, célja nemes. És ennek honorálása mellett azt is helyesnek tartjuk, ha városunk közönsége a kezdet nehéz óráiban támogatni fogja az intézetet, mely a kulturát és a magyar színművészet jövődő nagyságának kíván emeltyője lenni. Ezen anyagi támogatás azonban csakis mérsékelt lehet, megfelelő pénzügyi viszonyainknak. Mert Debreczen a kultúra száz és száz ágát tartozik erősíteni és nevelni; és a közművelődésnek ezen újabb hajtására csak annyi segítséget szavazhat meg, mely arányban áll azon összegekkel, melyekkel régi és immár nagy eredményeket felmutató kulturális intézményeinket segítjük. Ily irányú segítséget bizonyára nem tagad meg a javaslettételre hivatott Tanács és a jog- és pénzügyi bizottság, ellenben oly összegű segélyért, mint a helyi lapok emlegetnek, nem várhat a színi iskola akkor, mikor a város zenei életét oly magas színre emelő zenének csak jobban jutott 5000 korona szubvencióhoz és mikor városunk egyetlen irodalmi együletét csak néhány száz koronával támogatathatjuk.

Jól jegyezi meg egyik helyi laptársunk, hogy a színiiskolát a nagyközönségnek is támogatni kell. Aki hajlamos és rátermettséget érez a művészi pályára, az áldozatosan kiképezetéseért. Az igazi tehetség tanulmányai befejezése után bőségesen megkapja a most hozott kiadás ellenértékét, míg aki tehetség nélkül vágyakozik e pályára csillogni vágyván, az ne költse pénzét, mert a jövő kiméletlen kezekkel söpri el azokat a világot jelentő deszkákról, akik oda kiválás, vagy jobban

mondva szenvedély nélkül lépnek. Mert míg a tehetség ezen a pályán nevet, vagyont és dicsőséget ad, a tehetségtelenekre a nélkülözés terhe és késő megbánás keserve borul.

Solymosi Elek egész életében ideális lelkű művész volt. Művészetének ragyogó világában vagyon nem szerzett. És mikor odahagyta a fényes világot, nem akar pihenni, hanem egy új, nemzeti érzéssel telt generációt akar nevelni a magyar színművészet dicsőségére. Nincs bizonyára egyetlenegy művelt ember sem városunkban, aki ezért elismeréssel ne adóznék kulturánk egyik erős oszlopának: Solymosi Eleknek. Kétségkívül támogatónk kell őt nagy, nemzetevelő munkájában, ez a támogatás azonban csak olyan arasznyi terhek, amit városunk nagy kiadásokkal megterhelt pénztára más kulturális intézetek érdekeinek sérelme nélkül megbir.

És mi hisszük, hogy az arra hivatott tényezők el fogják találni itt is a kibontakozás leghegyesebb útját, melyen ölekezni fognak a város, a művészet és a Solymosi Elek érdekei.

2937/1909. sz.

Árlejtési hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város közönsége a városi épületeknek 1909—1914. években való fenntartásához a kőműves-, cserép- és palafedő munkának, továbbá kisebb épületek létesítésénél előforduló bontás-, föld-, kőműves-, cserép- és palafedő munkának biztosítására — azon kijelentéssel azonban, hogy ezen jórésben javítás munkák, másrésztben pedig kisebb építésknél előfordulható sűrűs munkák végzésére csak helybeli iparosok pályázhatnak, — zárt ajánlati versenyt hirdet.

I. kimutatás alapján a fenntartási munkára, a II. alapján egységárrakra együttesen, vagy pedig kimutatás-szerűként külön-külön, de csakis a Debreczen sz. kir. város által kiadott ajánlati és költségvetési űrlapokon, melyek a városi mérnöki hivatalban Simonffy-utca 2/b. munkanemenként 2 koronáért megszerezhetők.

Ugyancsak a mérnöki hivatalban a feltételek naponta 8—1 óráig megtekinthetők.

Az ajánlatok lepecsételt borítékban „Ajánlat a városi épületek fenntartási munkájára” felirással ellátva Debreczen sz. kir. város polgármesteri hivatalában 1909. évi március hó 23. déli 10 óráig adható be s ugyan ezen nap d. e. 1/2:11 órakor nyilvánosan bontatnak fel.

Később érkezett, vagy a feltételeknek és ezen hirdetménynek meg nem felelő, távirati és utóajánlatok figyelembe nem vétetnek.

Ajánlattevők kötelesek az ajánlati összeg 5%-ának megfelelő bántépnt f. évi március hó 22-én d. e. 12 óráig a város házipénztárába letenni s erről szóló elismervényt az ajánlathoz csatolni.

Ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig maradnak kötelezettségben.

A város fenntartja magának azon jogot, hogy az ajánlatok közül szabadon válasszathasson, vagy azok mellőzésével a munkálatokat másuton biztosithassa.

Kelt Debreczen sz. kir. város Tanácsának 1909 március 1-én tartott üléséből.

Városi Tanács.

2926/1909. sz.

Nyárilakok bérbeadása.

A nagyverdón a város tulajdonát képező nyári lakások, u. m. I. sz. nyárilakban 2, a II. és III. sz. nyárilakokban 4—4; a IV. sz. földszinti nyárilakban 3, a fürdőháznál 4 lakás (és pedig a nagyteremtől jobbra és balra 1—1, a nyugati sarkon 1, és az udvarban 1 lakás) f. évi május 1-től november 1-ig bérbeadatik.

A bérbevételre vonatkozó írásbeli zárt ajánlatok, melyekben az ajánlott összeg betűvel és számmal kiteendő s elismerendő, hogy ajánlattevő a bérleti feltételeket s a háziszabályokat ismeri s azokat magára nézve kötelezőnek tekinti és amely mellett az ajánlott összeg 10%-ának a házipénztárba bántépntül letételét igazoló elismervény csatolandó — f. évi március hó 20 napjának délelőtti 11 órájáig a polgármesteri hivatalban adandók be. — E zárt ajánlatok *agyanaz nap 1/4:12 órakor délelőtt* a városház nagytermében nyilvánosan és küldöttségileg lesznek felbontva.

Megjegyeztetik, hogy az előző évi béren alul a nyári lakások ki nem adatnak.

A tett ajánlatok közül az ajánlott összegre tekintett nélkül a városi Tanács szabadon választ.

Az elfogadott ajánlat tevőjével szerződést köttetik, a bérbevevő a bérösszeg felét május 1-én, másik felét pedig agustus 1-én köteles megfizetni. — A bérleti összeg felének kifizetése előtt a beköltözésre engedély nem adatik.

Debreczen, 1909. március hó 1-én.

A Városi Tanács

27,779—VIII.9.—1909. sz.

Pályázati hirdetmény.

A Budapesten és Kolozsvárott tartandó gyümölcsészeti tanfolyamokra.

Budapesten a m. kir. kertészeti tanítetzetben folyó évi március hó 29-től április hó 3-ig, Kolozsvárott m. kir. gazdasági akademiánál folyó évi április hó 19-től — 24-ig gyümölcsészeti tanfolyam fog tartatni.

Célja ezen tanfolyamoknak:

a) hogy a fiatalabb lelkészekben a gyümölcsenyésztés iránti érdeklődés felkeltessék s nekik alkalom szolgáltatásuk arra, hogy a gyümölcsenyésztésben némi kiképzést nyerjenek;

b) hogy a fatenyésztésnek, a fanemesítésének s a gyümölcs értékesítésének feltételeit, módját és természetes követelményeit megismerve és megkedvelve, e hasznos és nemesítő foglalkozásnak az életben művelői, tanítói mesterei és buzgó terjesztői legyenek.

A két tanfolyam mindegyikre külön-külön csak 12 lelkész fog az állam költségére felvetetni, s ezek egyenkint 32 kor. utazási általányt és napi 5 korona ellátási díjat kapnak.

Felhivatnak azok a lelkészek, aki ezen tanfolyamokon résztvenni óhajtanak, hogy egy koronás bélyeggel ellátott

kévényeiket ha Budáprete folyamodnak f. évi március hó 31-ig bezárólag közvetlenül hozzám terjesszék fel.

Ezen határidőn túl beérkező kérvények nem fognak figyelembe vétetni.

A kérvényben a folyamodó lakhelye (vármegye és község) életkora, nyelvismerete, valamint az is felemlítendő, hogy a vidék, melyben lakik, kedvező e gyümölcsstermelésre.

Az a lelkész, aki már ilyen tanfolyamon résztvett, nem pályázhatik; segédlelkeszek nem vétetnek fel.

Az állami ellátási díj mellett felveendő lelkészeken kívül fel fog még vétetni a két tanfolyam mindegyikére 3—4 földbirtokos, vagy gazdatiszt is, aki azonban állami ellátásban nem részesülnek. Ez utóbbiak kérvényeiket szintén f. évi márc. 20-ig terjesszék be hozzám.

Budapest, 1909. évi február hó 13-án.

M. kir. földmívelésügyi miniszter.

27,770/VIII. 3. 1909. szám.

Pályázati hirdetés

a Keszthelyen, Tordán és Kiszzebenben tartandó gyümölcsészeti tanfolyamokra.

1. Keszthelyen (a m. kir. gazdasági akadémiánál) márczius hó 22-től—31-ig.

2. Tordán (az állami kertmunkás iskolánál) április 15-től—24-ig.

3. Kiszzebenben (az állami faiskola területén) április hó 28-tól május hó 7-ig gyümölcsészeti tanfolyam fog tartatni.

Czélja ezen tanfolyamnak:

a) hogy a fiatalabb s a fatenyésztés iránt érdeklődő tanítók a faiskola kezelésben és gyümölcsstenyészésben ugy elméletileg, mint gyakorlatilag kiképzést nyerjenek;

b) hogy a tanfolyamot sikerrel végzett tanítók a fatenyésztést és gyümölcsstermelést iskoláikban nagyobb sikerrel taníthassák és

c) hogy működésük helyén a gyümölcsstermeléssel foglalkozó gazdáknak a gyümölcsfák nemesítésében, kezelésében és gondozásában, valamint a gyümölcs értékesítését illetőleg, kellő utmutatást adhassanak.

Minden egyes tanfolyamra csak 16 tanító fog az állam költségére fölvetetni s ezek egyenként 30 korona utazási átalányt és napi 4 korona ellátási díjat kapnak. Oly tanító, ki ily tanfolyamra már részt vett, vagy aki faiskolájáért földhitelezéti pályadíjat nyert, nem pályázhatik. A felvételnél azok részesülnek előnyben, akik gazdasági ismétlő iskolát vezetnek, továbbá azok, kik oly járásból valók, amelyből ily tanfolyamra még egy tanító sem volt.

Felhivatnak azon gazdasági ismétlő iskolai tanítók és faiskolát kezelő néptanítók, akik ezen tanfolyamokon résztvenni óhajtanak, hogy I koronás bélyeggel ellátott kérvényeiket, ha Keszthelyre folyamodnak f. évi márczius hó 10-ig, ha Tordára folyamodnak f. évi márczius hó 25-ig, ha pedig Kiszzebenbe folyamodnak, f. évi április hó 10-ig bezárólag közvetlenül hozzám terjesszék fel.

Ezen határidőn túl beérkező kérvények nem fognak figyelembe vétetni.

A kérvényben a folyamodó lakóhelye (vármegye és község), életkora, nyelvismerete s faiskolában töltött eddigi működése, valamint a kezelésére bizott faiskola terjedelme is megjelölendő s ez adatok valósága közvetlen iskolai hatósága által is igazolandó.

Az állami ellátási díj mellett felveendő tanítókon kívül mindegyik tanfolyamra fel fog még vétetni 3—4 földbirtokos vagy gazdatiszt is, akik azonban állami ellátásban nem részesülnek. Ez utóbbiak kérvényeiket f. évi márczius hó 15-ig ugyancsak hozzám terjesszék be.

A tanfolyamot állami költségén végzett hallgatók az országos gyümölcsészeti és fatenyésztési miniszteri biztos vagy helyettese jelenlétében elméleti és gyakorlati vizsgát tesznek és ennek eredményéről bizonyítványt nyernek.

Budapest, 1909. évi február hó 13-án.

M. kir. földmívelésügyi miniszter.

Alapított 1561.

Telefon: 270.

« DEBRECZEN SZAB. KIR. VÁROS »

KÖNYVNYOMDA-VÁLLALATA.

(VÁROSHÁZÉPÜLET, KOSSUTH-UTCA.)

A modern technika legújabb vívmányaiával felszerelve, készit mindenféle nyomtatványokat a leggyorszerűbbtől a legdiszesebbig, jutányos ár mellett. ☺ ☺ ☺ ☺ ☺

Meghívók, eljegyzési kártyák, üzleti nyomtatványok, körlevelek a legizlesebben állittatnak ki. — Yidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan eszközöl. ☺ ☺ ☺

Tartós betűereből készült tömöntvényekkel helybeli és vidéki nyomdáknek, könyvkiadóknak jutányos árért rövid idő alatt szolgálunk.